

МІСЦА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Деклацію підписано, наслідки попереду...

Нещодавня зустріч Вселенського Архієрея Франциска Папи Римського і Предстоятеля Московського патріархату Кіріла (Гундяєва), котра відбулася у Гавані, на Кубі, безперечно матиме далекосяжні наслідки. Річ у тім, що до сьогодні лідери цих двох великих церковних номінацій, по-суті, не зустрічалися, хоч і взаємно вважають себе «сестрами», але протягом багатьох століть одна до іншої стоять майже спиною.

Належить сказати, що це далеко не перша зустріч між Папою і вищим ієрархом православ'я після 1054 року, коли між двома церквами стався розкол, оскільки вже мав місце цілий ряд зустрічей між Римськими Папами і Константинопольськими Патріархами, які формально стоять вище за інших православних патріархів, в тому числі й за Кіріла.

Однак, ця нинішня, і поки що єдина, зустріч є важливою і цікавою тим, що вона безпосередньо стосується і нашої Української Греко-Католицької Церкви. Мабуть усі попередні пропозиції про подібну зустріч Предстоятелів цих номінацій не відбувалися через претензії Московського патріархату до «уніатів», як вони зверхньо називають нашу Церкву. Адже відомо, що

протягом століть Москва жодним чином не змогла поширити над Українською Греко-Католицькою Церквою свого впливу. Не допоміг у цьому й сумнозвісний псевдособор, котрий мав місце у 1946 році. І саме цього року наша Церква з болем споминає трагічні події 70-річної давності, коли московські окупанти намагалися її знищити.

Вже зайдана зустріч відбулася, і в її результаті було підписано спільну Декларацію, котра викликала неоднозначну реакцію з усіх сторін. В результаті її підписання хтось почувся переможцем, а хтось – переможеним, чи зрадженим.

Ми не беремося когось оцінювати, критикувати чи хвалити, ми не маємо наміру коментувати підписаний найвищим достойником Католицької Церкви документ, бо не маємо на це права і не все так однозначно. Щоб наші читачі змогли самі дати оцінку цій події, у цьому числі нашого часопису ми подаємо точки зору з цього питання Папи Франциска, Патріарха Святослава, Владика Венедикта і мирянина-журналіста. Безперечно, що сьогодні є одне бачення ситуації, а завтра, можливо, буде інше. Але на свої місця все розставить ЧАС.

о. Іван Галімурка

Глава УГКЦ в Римі: «70 років тому нас засудили, як Христа, і разом із Ним ми й воскресли»

3 березня 2016 року з нагоди Року Божого милосердя Блаженніший Святослав разом з єпископами Постійного Синоду та владикою Діонісієм, Апостольським візитатором УГКЦ в Італії та Іспанії, очолив Божественну Літургію за мир в Україні в Папській базиліці Санта Марія Маджоре.

«Дозвольте усім вам передати

сердечний привіт від ваших братів та сестер з рідної української землі, – від тої землі, яка сьогодні стікає кров'ю, але бореться за свою гідність та свободу», – такими словами розпочав проповідь Блаженніший Святослав.

Проповідник наголосив, що єпископи зібралися в цій старовинній базиліці Вічного міста, щоби принести на Божий престол увесь біль українського народу: «Ми, владика Постійного Синоду УГКЦ, приїхали до Рима, щоб зустрітися особисто зі Святішим Отцем. Найперше задля того, щоб згадати одну з найважчих подій в історії УГКЦ (8 березня в УГКЦ згадуватиметься 70-та річниця Львівського псевдособору)».

Глава Церкви додав, що всі мученики Христової Церкви завжди переходили через судилища і чули вирок засуду. Такий же вирок почула й УГКЦ 70 років тому. «З того моменту почалося тотальне знищення УГКЦ. Із трьох тисяч священиків, які Церква мала 1946 року, у 1990-х роках залишилося триста. Здавалося, що та Церква вже ніколи не воскресне. Але Господь мав інший план», – наголосив він.

За словами Блаженнішого Святослава, Хресна дорога мучеництва і страждання Церкви – момент спасіння України та її народу: «Двадцять років тому УГКЦ, на диво усім політикам та дипломатам, воскресла і засяяла на весь світ, свідчачи про Христову Правду та Істину. Момент історії нашого болю і страждання став моментом милосердя і великої любові до нас Господа».

Далі Верховний Архієпископ УГКЦ зазначив, що знову вкотре прагнуть засудити і принизити УГКЦ за те саме, за що 70 років тому. Тільки цього разу в диявольський спосіб намагаються висміяти УГКЦ перед світом у сучасних текстах. «Ми захотіли з Божої волі стати голосом страждання України, зокрема в Римі перед Папою, щоб заявити про український біль на весь світ. Ми пережили приниження і віримо, що Бог перетворить цей страждальний момент знову на велике милосердя і любов. Ми сьогодні голосимо слово Євангелія, що Бог є на боці несправедливо суджених. Нехай Господь допоможе нам у цей час утвердитися у вірі, бо єдність із

Папою для нас, українців, не є питанням точності чи неточності певної декларації, дипломатії, культури. А це істина віри наших батьків, яку ми засвідчили кров'ю мучеників ХХ століття», – зауважив він.

«Нас засудили, як Христа, 70 років тому, і разом із Ним ми й воскресли. Нехай Боже милосердя стане нашою силою в нашій земній мандрівці», – завершив Блаженніший Святослав.

Додамо, що разом з єпископами Постійного Синоду Літургію співслужили владика Діонісій, Апостольський візитатор для українців в Італії та Іспанії, владика Іриней, канонік Папської базиліки Санта Марія Маджоре, та владика Йосафат, єпископ-помічник Івано-Франківської архієпархії. Разом з єпископами співслужили близько 60 священиків, душпастирів українських громад в Італії та Іспанії, представники Української папської колеґії св. Йосафата та монаших чинів і згромаджень. Участь у богослужінні взяли також послі України та Канади при Апостольській Столиці.

Департамент інформації УГКЦ

РПЦ має засудити Львівський собор 1946 року як метод уніатизму, – єпископ УГКЦ Венедикт (Алексійчук)

В УГКЦ очікують, що Патріарх Московський засудить метод «уніатизму», який був застосований щодо греко-католиків на Львівському соборі 1946 року. Бо саме про засудження таких методів йдеться у Гаванській декларації, підпи-

саній нещодавно Патріархом Кирилом і Папою Франциском. Це на зустрічі з журналістами сказав єпископ-помічник Львівський УГКЦ Венедикт (Алексійчук).

Владика вважає, що події т.зв. Львівського собору, який відбувся 8-10 березня 1946 року, можна вважати методом «уніатизму». А тому його також необхідно засудити, що й мала зробити Московська Патріархія відповідно до підписаного нею документу.

«У контексті декларації це є дуже просто. І коли тепер Папа підписав з Патріархом документ, де йдеться, що не є добрими ті методи єдності, які досі були зроблені. А цей метод єдності (Львівський псевдособор 1946 р., – ред.), який застосувала Російська Православна Церква, є таким яскравим прикладом. А тому я очікую від

Патріарха Московського, що він тепер прилюдно визнає, що метод уніатизму, який був тоді застосований, є засуджений, бо підписанням декларації він саме про це говорить». «Я надіюся, хоча й не вірю, що він (Патріарх Кирил, – ред.) це зробить, – признався владика Венедикт. – Але коли він сказав А, то треба сказати й Б».

Єпископ також представив свою думку, чому сталінський режим намагався знищити УГКЦ і чому нинішня російська влада так негативно ставиться до УГКЦ. «Тоді влада боялася і дотепер боїться греко-католиків. Погляньте, на всіх цих діалогах вони найбільше мають закиди, що ми існуємо».

За словами владика, сталінська влада у середині 40-х рр. щодо Галичини мала велику про-

блему, оскільки тут діяла УГКЦ, яку вона не могла контролювати. Натомість ГКЦ мала величезний вплив на людей. «УГКЦ сформувала Галичину такою, як вона є», – впевнений владика. А тому, щоби контролювати цю територію, влада змушена була знищити УГКЦ: «У цьому й була підстава цього псевдособору – щоби цю силу знищити»

• БЕРЕЗЕНЬ •
2016 РОКУ БОЖОГО
• ЧИСЛО •
121 / 3

Офіційно

Владика католицьких та православних українських Церков звернулися до своїх вірних через проблему, з якою дуже часто стикаються українці, не отримуючи власних, зароблених нелегкою працею грошей або отримуючи їх із значним запізненням. Зокрема, у «Зверненні» владика наголошують на тому, що не виплата справедливо заробленої плати є не лише негативним суспільним явищем, але й одним із найважчих гріхів.

Від Української Греко-Католицької Церкви це «Звернення» підписали:

владика Ігор Возняк, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, владика Ярослав Приріз, єпископ Самбірсько-Дрогобицький, владика Михайл Колтун, єпископ Сокальсько-Жовківський, та владика Тарас Сеньків, єпископ Стрийський.

Подаємо повний текст

ЗВЕРНЕННЯ про гідність праці і гріх затримки чи не- виплати заробітної плати

Довершивши Своє творіння створенням людського роду, Бог запрошує людину обробляти і доглядати Едемський сад. Це свідчення особливої гідності людини – бути співтворцем з Господом.

Ісус Христос, навчаючи Своїх апостолів і тих, хто великими громадами ходив за Ним, часто використовує образ праці для пояснення Свого вчення. Свій прихід у світ і завдання дванадцятьох Своїх учнів Він порівнює з працею у винограднику (Мт. 20, 1-16; 21, 33-41), з працею сівача в полі (пор. Мт. 13, 3-23), зі збором врожаю.

Зрештою, сам Спаситель працює теслею в майстерні свого земного опікуна Йосифа (пор. Мк. 6, 3) і свою місію називає працею: «Отець Мій працює аж по сю пору, тож і Я працюю» (Ів. 5, 17).

Праця не лише забезпечує людину та її родину найнеобхіднішими засобами для існування, а й дозволяє творчо розвиватися. Праця – основа національного багатства, цивілізаційного розвитку. Якщо ми глянемо на заможні країни, то помітимо, що там створені належні умови праці та забезпечена належна і достойна винагорода.

Так як усе сотворене призначене було Творцем на спільне благо для усього людства, так і національне багатство, творене працею, повинно бути спільним благом для усього народу. Тут не йдеться про однаковий і рівний розподіл усього між усіма, а про справедливий розподіл доходів за здібностями і продуктивністю працівників. Людина через гідну винагороду своєї праці повинна мати справедливую частку в національному багатстві.

Тому так гірко і прикро ставати свідком гріха, який повторюється з прадавніх часів – привласнення чужої праці, відчуження робітника від плодів його праці. Затримка чи не виплата заробітної плати – гріх, що волає про помсту до Господа. «Ось затримана вами платня робітникам, що жали ваші ниви, кричить, і голосіння женців дійшло до Господа сил» (Як. 5, 4). Бо позбавити заробітку означає поставити людину і цілу її родину на межу виживання – що прирівнюється до замаху на життя людини. «Горе тому, хто будує свій дім несправедливістю і свої світлиці беззаконством, хто силує ближнього дарма працювати й не дає йому заробітку» (Єр. 22, 13).

Горе тому, хто випробовує Божу терпеливість своїм гріхом і жадобою збагачення чужим коштом. До таких Бог промовляє на сторінках Святого Письма: «Не утискатимеш убогого й нужденного поденника, чи то він із твоїх братів-одноплемінників, чи з приходнів, які перебувають у твоїй землі, у твоїх містах. Того ж самого дня виплатиш його заробіток, ще перед заходом сонця; бо він – убогий, і всією душею чекає виплати; тож не закликати проти тебе Господа, та й ти не матимеш гріха» (Втор. 24, 14-15).

Тож закликаємо усіх, від кого це залежить, керівників, власників підприємств, установ: виплачуйте вчасно заробітну платню своїм працівникам, дбайте, щоб ця платня та умови праці були гідними людини! Чиніть так, і будете справедливими в очах Господніх!

Рада Єпископів Львівської області

Митрополит Ігор благословив молодих лейтенантів

З нагоди дострокового випуску група молодих офіцерів Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного прибула до Гарнізонного храму свв. апп. Петра і Павла, щоб отримати благословення на подальшу службу. Тут, у храмі, їх вітав Високопреосвященніший Митрополит Ігор.

Децю згодом владика Ігор, у співслужінні голови Центру військового капеланства і настоятеля Гарнізонного храму свв. апп. Петра і Павла о. Степана Суса та військових капеланів відслужив молебень до Пресвятої Богородиці. Військовиків очолював і молився разом з ними начальник Академії генерал-лейтенант Павло Ткачук.

Наша велична історія поступово відкриває для нас свої таємниці. Своєрідне представлення нашої минувшини сталося останнього дня лютого у Золочеві: тут відбулося відкриття підземель Великого палацу Золочівського замку для огляду туристів, де облаштували виставку архітектурних фрагментів львівських кам'яниць XV-XVI століть. Участь у заході з нагоди відкриття взяв Митрополит Львівський Ігор. Серед гостей були, зокрема,

Владика Венедикт у Римі відвідав студентів нашої архiepархії

В рамках робочої поїздки до Риму владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архiepархії, відвідав Папську українську колегію святого Йосафата. Після Божественної Літургії Передшеосвячених Дарів, звершеної в колегіальній каплиці, відбулася зустріч архиєрея зі студентами, під час якої владика представив нещодавно видану Патріаршою літургійною комісією книгу «Октоїх».

Відтак відбулася окрема зустріч зі студентами Львівської архiepархії. Варто наголосити, що станом на цей рік вищі студії у Папських університе-

Мікрорайон Львова, що носить назву Рясне-1, не може похвалитися великою кількістю храмів, хоч потреба є великою. Щоб

По завершенні спільної молитви Митрополит Ігор привітав молодих лейтенантів із закінченням навчання та побажав натхнення у несенні служби на благо українського народу. Відтак владика уділив усім присутнім архиєрейське благословення, окропив молодих офіцерів свяченою водою та роздав випускникам молитовники «Молись і служи».

За матеріалами: kapelanstvo.com.ua

Митрополит Ігор побував у підземеллі Золочівського замку

о. Павло Цв'юк, синкел Львівської архiepархії та духівник працівників Палацу Потоцьких; о. Михайло Сукмановський, Золочівський протопресвітер; о. Мойсей Левко, ЧБМ.

У своєму слові директор Львівської національної галереї мистецтв Лариса Возницька-Разінкова наголосила на вагомості збереження і передачі майбутнім поколінням дивовижного духа історії наших предків. Гарний екскурс в історію Золочівського замку провела директор цього величного палацу Надія Гупало.

Додамо, що представлену експозицію організатори присвятили Борису Возницькому, якому цьогоріч мало б виповнитися 90 років.

Повідомив о. Павло ЦВЬОК

тах Риму здобувають десять студентів Львівської архiepархії.

Владика поцікавився, яка проходить навчання, написання наукових робіт, та побажав студентам успіху у здобутті наукових ступенів.

На околиці Львова буде збудовано храм

якось виправити цю ситуацію, тут, на вул. Стельмаха, у свій час було споруджено каплицю св. Василя Великого – з надією, що згодом тут постане гарний храм. І ось цей момент настав.

До вірних цієї парохії завітав Високопреосвященний владика Ігор, Архiepіскоп і Митрополит Львівський, і тут, у приміщенні каплиці звершив Божественну Літургію. Промовляючи до вірних, архиєрей наголосив: «Дуже важливо є щоденно дбати про спасіння та освячення душі. В одній миті можна отримати вічне щастя і в одній миті можна його втратити. Кожна людина готує собі вічну долю, хоч Бог знає про неї, однак, доля залежить від особи, а не тому

стається так з людиною, що знає Бог. Господь дає й пропонує усі середники, щоб отримати нагороду, але не усі бажають це приймати, бо багато людей вважають, що вони без Господа краще знають, як їм поступати».

По завершенні Божественної Літургії усі присутні вийшли на подвір'я, де, відчитавши молитву, Митрополит Ігор освятив наріжний камінь майбутнього храму цієї парафії. Вже відтепер всі зусилля і кошти будуть сконцентровані саме сюди, у серце парохії.

Завершився пастирський візит очільника Львівської архiepархії словами вдячності вірних та архиєрейським благословенням.

Віднайдено і відновлено могилу о. Івана Новосада

З Божою допомогою і спільними зусиллями храму Свв. Ольги і Єлизавети в особі його настоятеля о. Івана Галімурки, Львівської обласної Спільки політичних в'язнів України в особі її голови п. Степана Яхницького, відділу державної реєстрації актів цивільного стану головного територіального Управління юстиції у Львівській області в особі начальника п. Ірини Оливи, працівників наукового відділу і адміністрації музею «Личаківський цвинтар» в особі його директора п. Михайла Нагая вдалося віднайти і відновити могилу св. п. о. Івана Новосада, котрий у час розгрому комуністами нашої Церкви служив у знищеному згодом храмі, що знаходився на вул. Городоцькій, в районі теперішньої вул. Кондукторської.

Спочатку було досліджено й впорядковано документи Личаківського кладовища, які стосуються цього поховання. Відтак, було відреставровано надмогильний хрест, встановлено на ньому розп'яття Ісуса Христа і нову пам'ятну табличку замість старої прогнилої, окремі залишки якої чудом збереглися. До впорядкування могили долучилася підприємець з реалізації ритуальної атрибутики п. Леся Кожея, пожертвувавши для цього коштовний

букет квітів, який надав естетичного вигляду похованню. Таким чином, вдалося врятувати від забуття і зникнення могилу світлої пам'яті священника УГКЦ о. Івана Новосада (1882–1946 рр.).

Власна інформація

«Афганці» матимуть свій храм

Війна ніби закінчилася, але війна триває і досі. Саме так можна сказати про наших краян, котрі понад 30 років потрапили на чужу війну в Афганістані, але до сьогодні це безглуздя відлунює болем у їхніх серцях.

У 27-му річницю виведення радянських військ із Афганістану, львівські воїни-«афганці» зібрались разом, щоб у молитовному єднанні вшанувати пам'ять загиблих побратимів. Вони прийшли до Архикадрального храму св. Юра, де Високопре-

освящений Архiepіскоп і Митрополит Львівський Ігор звершив Архiepейську Божественну Літургію. Слід відзначити, що молитву Церкви своїм співом довершила заслужена академічна хорова капела «Трембіта».

По завершенні Літургії Митрополит Ігор відбув на освячення наріжного каменя храму для львівських воїнів-«афганців». Тут, на вул. Батуринській, у присутності близько трьох сотень осіб, Високопреосвящений Архiepіскоп і Митрополит Ігор очолив панахиду, освятитив хрест та наріжний камінь майбутнього дерев'яного храму, що носитиме ім'я Стрітіння Господнього і Собору святого архістратига Михаїла та інших безплотних сил.

У Рік Милосердя говоримо про «Дар Прощення»

хитична комісія Львівської архiepархії УГКЦ, яка з нагоди Надзвичайного ювілейного Року Божого Милосердя провела семінар для катехитів і вчителів християнської етики на тему «Дар Прощення. Вміння позитивно пізнавати себе і світ».

До зібраних у Музеї історії релігій катехитів і вчителів промовляла практикуючий психолог і катехит Соломія Нарольська. У своїй промові вона, зокрема, наголосила: «Прощення є ключем до

отримання душевного і психічного здоров'я, гармонії з собою і, як наслідок, з іншими людьми, світом і Богом. Прощення – це акт милосердя, тобто прояв милості серця, а це один з аспектів Любові».

Учасники семінару мали змогу ще раз замислитись і пізнати важливість дару прощення тепер уже з боку практичної психології, щоб могли його застосовувати не тільки у своїй викладацькій діяльності, а й у своєму повсякденному житті.

Навчалися, щоб успішно працювати з людьми

історії медицини Галичини ім. М.Панчишина, де спільно слухали доповіді та аналізували працю структур-організаторів. Практично-наукову лекцію про служіння хворим людям провів голова референтури у справах душпастирства охорони здоров'я о. Володимир Мошнич.

По тому голова Руху «За тверезість життя» о. Юрій Дрізд представив реальну картину стану із залежністю людей від алкоголю. Також учасники семінару ознайомилися з особливістю спілкування з нечуючими людьми і душпастирського служіння для них. Доповідачем з цієї теми був о. Михайло Фенканін – один зі священників Львівської архiepархії УГКЦ, що духовно супроводжують нечуючих осіб.

Повідомив о. Павло ЦВЬОК

Кількома рядками

ЖУРНАЛІСТИ З ЛУГАНСЬКОЇ І ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ ВІДВІДАЛИ «КАРІТАС» ЛЬВОВА
Благодійний фонд «Карітас-Львів УГКЦ» нещодавно відвідала група журналістів з Донецької та Луганської областей. Візит відбувся у рамках навчальної програми Консорціуму із вдосконалення менеджмент-освіти в Україні «Місія журналіста у час збройного протистояння, вплив ЗМІ на заострення/зменшення напруги під час конфлікту».

Директор «Карітас-Львів УГКЦ» о. Андрій Сенейко розповів про діяльність «Карітасу» загалом, про актуальні проекти, які діють сьогодні. Особливо журналістів цікавило, як львівський «Карітас» працює з вимушено переміщеними особами. У минулому році було надано допомогу понад 800 найбільш потребуючим вимушеним переселенцям на суму понад мільйон гривень. Їм покривались витрати на проживання, частково компенсувались витрати на лікування, видавались продуктові набори, надавались індивідуальні та групові психологічні консультації для дітей і дорослих. Пункт видачі гуманітарної допомоги львівського «Карітасу» став у нагоді для понад двох сотень переселенців, які скористались одягом, предметами побуту та іншими речами. Для дітей переселенців проводились спільні поїздки в рамках проекту «Мобільна робота з молоддю в Україні»; вони мали інтеграційні зустрічі, можливості спільного пізнання одне одного.

Крім іншого, о. Андрій наголосив на особливій місії журналістів – висвітлювати події правдиво, подавати різні точки зору, але не розпалювати ненависті. Священник навів приклад Італії, де навчався: «Північ та Південь Італії дуже різняться, але я жодного разу не чув, щоб ця різниця підкреслювалась, особливо політиками. Акцент робиться на єдності». Об'єднувати можуть різні чинники, серед них – і збірні з футболу.

Своїми думками з журналістами також поділилися працівники і волонтери «Карітасу», які безпосередньо працюють з вимушеними переселенцями. Свою історію розповіла п. Лідія – пенсіонерка, вимушена переселенка з Донецька, яка має чітку проукраїнську позицію.

Любомира БУРКА,
для прес-служби Львівської архiepархії

Мабуть, щоб навчання було якісним, найперше потрібно добре навчити вчителя. І саме таким принципом керується Кате-

Щоб підвищувати інтелектуальний рівень працівників Пасторального відділу Курії Львівської архiepархії та БО «Фундація духовного відродження», для них було проведено черговий вишкільний семінар. Початком обговорення актуальних питань і викликів суспільства була молитва – молебень до Христа Милосердного у храмі свв. безсребреників Косми і Дем'яна, що у Львові на вул. Лисенка.

Відтак члени комісій, референтур, БО «Фундації духовного відродження» перейшли до Музею

Упокоївся в Бозі єрм. Василь Сапеляк

Отець Василь перейшов у вічність, зробивши великий внесок у розвиток Української Церкви та Салезіянського згромадження. Будучи вихователем та директором Української папської малої семінарії в Римі, виховав велике число молоді української діаспори. У вже похилому віці о. Василь повернувся з-за кордону для заснування монастирів та осередків салезіян у незалежній Україні. Він був довголітнім парохом храму Покрови Пресвятої Богородиці (м. Львів, вул. Личаківська, 175) – однієї з перших львівських парафій, які відкрилися з легалізацією УГКЦ. Він також був викладачем Львівської духовної семінарії Святого Духа.

Помер 26 лютого 2016 року в монастирі в м. Винники у 93-річному віці, з яких 73 монашого і 67 священничого життя.

ШАХОВИЙ ТУРНІР

СЕРЕД СТУДЕНТІВ ДУХОВНИХ СЕМІНАРІЙ

З 1 по 17 березня у Львові триває чемпіонат світу з шахів серед жінок. Уперше в історії шахів в українському місті відбувається матч за титул чемпіона світу ФІДЕ. В рамках чемпіонату Львівська міська рада ініціює низку заходів. Зокрема, вперше проведуть шаховий турнір серед студентів львівських духовних семінарій.

БОЖЕ МИЛОСЕРДЯ СТАЛО ЦЕНТРАЛЬНОЮ ТЕМОЮ ПЕРШОЇ ЗУСТРІЧІ ЕКОРЕФЕРЕНТІВ У 2016 РОЦІ

В академічному приміщенні Івано-Франківської архієпархії відбулася перша квартальна зустріч екзархальних і єпархіяльних референтів Бюро УГКЦ з питань екології. Головною темою була підготовка до Великоп'яної ініціативи «Екологічне навернення для порятунку створіння».

У КИЄВІ ВІДБУВСЯ

СІМЕЙНИЙ ФОРУМ «УКРАЇНА ЗА СІМ'Ю»

Нещодавно у Києві проводився сімейний форум, організатором якого виступив Альянс «Україна за сім'ю». Про це повідомляє сайт Комісії у справах родини УГКЦ. Метою заходу було об'єднання всіх сімейних ініціативних груп в Україні задля збереження прав традиційної сім'ї та недопущення на законодавчому рівні жодних змін в її дефініції.

БІЛЬШЕ СОТНІ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У РЕКОЛЕКЦІЯХ

Координаційна рада з питань душпастирства в кризових ситуаціях Патріаршої курії УГКЦ організувала реколекції для внутрішньо переміщених осіб з Донецької та Луганської областей, які на сьогодні тимчасово проживають на території Кам'янець-Подільської, Буцацької та Самбірсько-Дрогобицької єпархій, Донецького екзархату та Львівської архієпархії УГКЦ. Духовні науки провадили служителі Школи євангелізації святого Андрія. Крім дорослих, також були діти, які вивчали дитячий Катехизм: професійні аніматори підготували для них насичену інтерактивну програму.

У СТРИЮ НАВЧАЛИСЯ НАДАВАТИ ПСИХОЛОГІЧНУ ДОПОМОГУ УЧАСНИКАМ АТО

У будинку управління Стрийської єпархії відбувся навчально-практичний семінар з надання психологічної допомоги учасникам АТО. Захід організувала Координаційна рада душпастирства у критичних ситуаціях, яка діє при Патріаршій курії Української Греко-Католицької Церкви і яку очолює владика Богдан (Манишин), єпископ-помічник Стрийської єпархії. Головними доповідачами семінару були психологи-волонтери ГО «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравматичних подій».

СОЦІАЛЬНЕ ТАКСІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

З початком березня у м. Хмельницький стартував проект «Соціальне таксі» – спільна ініціатива благодійного фонду «Карітас-Хмельницький», ГО «Світ без бар'єрів» та волонтерів. Містом почав курсувати автобус, спеціально обладнаний для комфортного перевезення людей з обмеженими фізичними можливостями. Нова послуга є доступною для кожної потребуєчої людини і наразі безкоштовною.

ЗУСТРІЧ ЛІГИ

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ ЖІНОК УКРАЇНИ

При парафії святого Миколи Доброго УГКЦ, що на Подолі в Києві, відбулася зустріч Ліги греко-католицьких жінок України, в якій взяли участь дружини священників Київської архієпархії. Це вже третя така зустріч, яка надає греко-католицьким жінкам можливість поспілкуватися та обговорити важливі питання та проблеми, з якими зіштовхується кожна жінка-християнка, і, зокрема, кожна дружина священника. Захід розпочали молебнем до Богородиці, який очолював о. Василь Чудійович, канцлер Київської архієпархії.

В Україні побільшає вулиць з іменем Андрея Шептицького

Ще в трьох містах, які знаходяться на теренах Київської архієпархії УГКЦ, з'являться вулиці, названі на честь Андрея Шептицького. Першою вулицю на честь великого митрополита назвали в м. Фастові. А цими днями також стало відомо, що вулиця з такою назвою буде ще в Житомирі, Білій Церкві та Козятині.

У рамках закону про декомунізацію в Житомирі перейменують 87 вулиць і провулків та демонтують 19 іменних дощок та пам'ятних знаків, які підпадають під дію цього закону. Відповідно до документу, який нещодавно підписав міський голова Сергій Сухомлин, вулиця Червоноармійська відтепер матиме назву Митрополита Андрея Шептицького. У Козятині таку назву дістане дотепер відома вулиця Фрунзе, а також провулок із цією ж назвою. Це було ухвалено на пленарному за-

Відходять в небуття символи безбожного комуністичного режиму, що десятиліттями панував на нашій землі. Зокрема, на півночі нашої Батьківщини, у м. Суми, розпорядженням Сумського міського голови Олександра Лисенка, перейменовано 90 вулиць. Серед нових назв є й імена релігійних діячів.

Так, вулиця Газети «Правда» відтепер носитиме ім'я Івана Христителю. Вулиця 2-га Червоногвардійська отримала ім'я Івана Павла II, а колишня

«Разом з о. Іваном Музичкою відходить у вічність ціла епоха нашої Церкви», – Глава УГКЦ

У Римі, на 95-му році життя, після кількаразової госпіталізації на хворобу легенів, спочив у Бозі о. Іван Музичка. Він належав до плеяди найвідоміших священників УГКЦ, був довголітнім співпрацівником патріарха Йосифа, ректором УКУ в Римі, науковцем, католицьким публіцистом, душпастирем на теренах Англії та Італії.

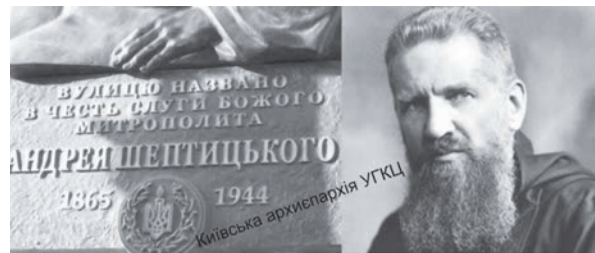
Кілька хвилин після смерті о. Івана Блаженніший Святослав, що саме перебував з робочим візитом у Римі, у співслужінні з владикою Володимиром, Митрополитом Івано-Франківським, та владикою Венедиктом, єпископом-помічником Львівської архієпархії, відслужив панахиду біля тіла покійного.

Кілька днів згодом відбувся власне похорон. Заупокійну Архиєрейську Божественну Літургію у співслужінні владик Володимира, Митрополита Івано-Франківського; Діонісія, Апостольського візитатора в Італії та Іспанії; Гліба, єпарха єпархії Пресвятої родини в Лондоні; Іриней, каноніка

У Кам'янку-Бузькому районному Народному домі відбувся вечір-реквієм, присвячений вшануванню пам'яті Героїв Небесної Сотні. Захід розпочав зразковий ансамбль народного танцю НД с. Неслухів «Веснянка» танцем «Україна».

Хвилиною мовчання поіменно вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні, а також Героїв, які загинули в зоні АТО, віддавши свідомо своє життя за волю та цілісність України. Під час хвилини мовчання на екрані транслювали слайди, фото загиблих, та звучав гімн майдану «Плине кача по тисині».

У всіх музичних композиціях присутні змогли відчувати біль матерів, трагічні та сумні події, які

сіданні депутатів міської ради Козятини.

Також у м. Біла Церква, що на Київщині, прийнято рішення міської ради перейменувати вул. Чуйкова на вул. Андрея Шептицького. Загалом у цьому місті перейменують 66 вулиць та інших поіменованих об'єктів. Раніше провулок Андрея Шептицького з'явився також у м. Бровари на Київщині.

Свою назву вулиці отримали з нагоди 150-річчя від дня народження великого митрополита та духовного провідника українського народу Андрея Шептицького.

Прес-служба Київської архієпархії

В Сумах відтепер є вулиці, названі на честь святих

вулиця Комінтерну названа на честь Андрея Шептицького.

Таким чином міська влада виконала вимоги Закону України «Про засудження комуністичного і націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки». За словами міського голови, «зміни в топоніміці відбулися згідно з рекомендаціями Українського інституту національної пам'яті, а також враховувалися пропозиції робочої групи, яка працювала на виконання цього Закону, численні пропозиції містян, лєвова частина яких були колективними зверненнями».

risu.org.ua

папської базиліки Санта Марія Маджоре; Бориса, єпарха єпархії св. Володимира в Парижі; Венедикта, єпископа-помічника Львівського, звершив Патріарх Святослав. У богослужінні взяли участь чисельні священники, монашество, студенти-семінаристи та миряни різних громад Рима. Під час богослужіння проповідь виголосив о. д-р Іван Дацько, багаторічний співпрацівник о. Івана Музички.

Після Літургії вірні мали нагоду останнім цілуванням попрощатися з усопшим єреєм. Відтак тіло було перенесено до крипти собору Святої Софії, де й було покладене до гробу.

За матеріалами прес-служби Товариства «Свята Софія»

Героям України присвятили вечір-реквієм

відбувались на Майдані в Києві.

Після закінчення вечора кам'яничани взяли участь у панахиді, яку відслужили всесесні отці Ярослав Партика, Микола Єрмішин, Нестор Сильвестр у сквері міста Кам'янка-Бузька біля каменя, освяченого під пам'ятник Небесній Сотні. Від влади та громадськості міста до банера, присвяченого Небесній Сотні, були покладені квіти та поставлені запалені лампадки.

Повідомила Любов ВОДОНІС

У Житомирі постійно перебуватимуть мощі Ісповідника віри

У свій час протоієрей Віталій Сидорук, парох парафії св. Василя Великого УГКЦ, що у Житомирі, звернувся до отців-редемптористів з проханням про можливість отримати на постійно частичку мощей блаженного священномученика Василя Величковського. І ось у переддень свята Стрітня Господнього мощі у супроводі ієромонаха Віталія Назара, ЧНІ, прибули до Житомира. В часі місійних наук о. Назар урочисто передав ковчег з мощами в дар громаді. «Кілька місяців молитви та очікування завершилися отриманням радісної звістки. У лютому місяці ми вже чекали на приїзд місіонерів», – діляться радістю парохіяни.

Прийнявши величний дарунок, отець Віталій Сидорук подякував гостям та закликав парафіян до глибшого ознайомлення з життям блаженного, наслідування його у вірі та любові, а також до посиленої молитви. Дещо згодом священники благо-

словили парафіян мощами; відтак кожен міг до них прикластися та отримати намащення оливою, освяченою на мощах.

На згадку про цю подію кожен також отримав образок блаженного та реліквії. Зазначимо, що незабаром у храмі буде оголошено розклад постійних богослужінь перед мощами блаженного священномученика.

За матеріалами прес-служби Житомирського протопресвітерства

Війна на шлюб не впливає

розпочалися військові дії, родина Лаврентієвих була змушена покинути рідну домівку та податись в пошуках притулку на Харківщину.

За допомогою пара звернулася до «Карітасу-Харків», який надає допомогу вимушеним переселенцям та успішно реалізовує проект «Домашня опіка». Соціальні працівники, обстеживши умови проживання та рівень життя, залучили літню пару до проекту. І ось одного разу пані Галина поділилася із соціальними працівниками своєю мрією – взяти шлюб зі своїм коханим чоловіком Олегом.

Таїнство вінчання здійснив директор «Карітасу-Харків» о. Сергій Коваль. Працівники проекту спекли справжній весільний коровай, а також підготували для пари чимало приємних подарунків. Цей шлюб пари, що пережила стільки випробувань, став зворушливим підтвердженням того, що справжня любов може подолати всі негаразди.

На початку лютого у харківському «Карітасі» відбулась радісна і дуже зворушлива подія – підопічні проекту «Домашня опіка» взяли шлюб. Це було заповітною мрією літньої пари.

Олег та Галина Лаврентієви познайомились, перебуваючи на заробітках в далекому Архангельську. За кілька років одружились і повернулись на Луганщину, але жили невінчані. У 2014 році, коли на Сході України

На Полтавщині діє «Дім Милосердя»

У селі Деменки Кобеляцького району на Полтавщині відбулася дводенна духовна віднова для сестер св. Вікентія, яку провів настоятель Свято-Покровського василіянського монастиря ієрм. Йосиф Щур. Місце, де проживають сестри, зветься «Домом Милосердя», оскільки тут, окрім монашої спільноти, проживають ще також шестеро дітей-сиріт, якими сестри постійно опікуються. Для мешканців монастиря о. Йосиф виголосив духовні науки на теми: «Важливість монашого служіння на Сході України», «Про спільноту» і «Жертвенність в любові».

У дитячому «Домі Милосердя» трудяться дві сестри – настоятелька с. Магдалина, яку діти кличуть «мамою», а також с. Параскева, що також виконує служіння в місцевому фельдшерсько-акушерському пункті. «Перебуваючи у цій спільноті, –

говорить ієрм. Йосиф, – я сам духовно відновився і був глибоко вражений щирістю та жертвенністю сестер, простотою дітей та глибокою тишею внутрішнього спокою, де присутність Господа є постійно відчутною».

Духовна віднова закінчилася Божественною Літургією, яку звершив о. Йосиф у співслужінні з парохом місцевого храму о. Василем Улішаком.

Прес-служба Харківського екзархату

У Вінниці вперше відбулися духовні вправи для чоловіків

подвижники віри усіх часів. Тому вони є чимось більшим, ніж прості реколекції. Розпорядок цих вправ дуже насичений науками, конференціями, розважаннями, нічними чуваннями та іншими духовними вправами», – пояснює о. Лука Шаламай, ВС.

Священники УГКЦ м. Вінниця вдячні Богу за ласку вперше провести у цьому місті духовні вправи, які б не відбулися без відважних перших учасників, сестер і всіх тих, хто сприяв і допомагав у їх проведеної, а зокрема подяка – п. Наталі Черкасовій.

Прес-служба Київської архієпархії

РЕКОЛЕКЦІЇ ДЛЯ ДРУЖИН СВЯЩЕНИКІВ В ОДЕСЬКОМУ ЕКЗАРХАТІ

В Одесі, на базі готельно-відпочинкового комплексу «Адмірал», відбулися реколекції для дружин священників Одеського екзархату. Духовні віднови проводив о. Йосафат Бойко, ВС – синкел у справах монашества Івано-Франківської архієпархії.

Важливо зазначити, що реколекції виключно для їмостей в Одеському та Кримському екзархатах відбулися вперше. Розпочалися науки молебнем до Пресвятої Богородиці та привітальним словом владики Михаїла, який презентував усім добродійкам пам'ятні молитовники «Благослови, душе моя, Господа». Тема реколекцій – «Роль жінки у світі в контексті Року Божого милосердя».

МЕДІА-ФОРУМ «ЦЕРКВА І ЖУРНАЛІСТИКА» В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

В Івано-Франківську відбувся другий медіа-форум «Церква і журналістика», метою якого є налагодження співпраці між Церквою та журналістами в поширенні християнських цінностей у суспільстві. На відкритті форуму до учасників з привітальним словом звернувся єпископ-помічник Івано-Франківський Йосафат (Мощич).

У ДРОГОБИЦЬКОМУ «КАРІТАСІ» ВІДБУВСЯ ВИШКІЛ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ПРАЦЮВАТИМУТЬ З УЗАЛЕЖНЕНИМИ

У Дрогобичі, в благодійному фонді «Карітас», відбувся вишкіл для соціальних працівників, психологів, священників у ділянці роботи з залежними людьми. Навчальний захід на тему «Залежність» провели провідні фахівці з реабілітації залежних, серед яких – психологи, сімейні лікарі, а також ті, хто бажав поділитися прикладом із власного життя. Окрім духовенства Самбірсько-Дрогобицької єпархії, участь у практичному семінарі взяли священники з Львівської архієпархії та Стрийської єпархії.

У ЛЬВОВІ ГОВОРИЛИ, ЯК КРАЩЕ ПРОПОВІДУВАТИ З ПОГЛЯДУ РИТОРИКИ

У Львівській духовній семінарії Святого Духа відбулася чергова зустріч «Медійного курсу» Інституту постійної формації духовенства Львівської архієпархії УГКЦ. Лектором та гостем зустрічі цього разу був Василь Ухач – фахівець риторики, кандидат історичних наук, викладач кафедри правового регулювання економіки і правознавства юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету, автор понад 70 наукових публікацій.

ПІЗНАВАЛЬНІ КОНФЕРЕНЦІЇ У ВІННИЦІ

При парафії УГКЦ та в навчальних закладах Вінниці провели низку конференцій про пізнання Бога. Зокрема, при парафії Покрови Пресвятої Богородиці відбулася презентація книги «Знаки часу. Розпізнавання». Під час заходу автор книги Любомир Стринаглюк розкрив і пояснив символічний зміст поганських та окултних символів і знаків. Метою заходу було закликати людей бути вірними християнами в щоденному житті, оберігати живу віру в єдиного правдивого Бога і могли пояснити іншим, ґрунтуючись на авторитеті Святого Письма, Церкви та людського розуму, уникати використання поганської та окултної символіки.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ НА ЛУГАНЩИНІ

У м. Лисичанськ, що на Луганщині, відбулася науково-практична конференція «Психологічні та духовні ресурси особистості задля побудови міжособистісної та соціальної позитивної взаємодії». Ініціаторами цього заходу були представники Комісії у справах освіти та виховання УГКЦ. Участь у семінарі взяло близько 60 осіб – різні фахівці, представники науки, освіти, Церкви і громадськості.

Мандруючи Інтернетом

РИМ ВІДКРИТО ВИСТУПИВ ПРОТИ ОДНОСТАТЕВИХ ШЛЮБІВ

У Римі пройшла масова демонстрація проти узаконення одностатевих союзів. Кількість мітингувальників склала кілька сотень тисяч чоловік. За даними організаторів, загалом на протестах побувало понад два мільйони осіб.

Зараз Сенат у Римі розглядає можливість реєстрації одностатевих союзів. Гомосексуалістам хочуть дозволити брати прізвище партнера, а також всиновлювати рідних дітей одного з партнерів, якщо у дитини немає другого батька.

Прихильники традиційної сім'ї стверджують, що законодавчий проект порушує права дітей на те, щоб мати різностатевих батьків. Не поділяють положення про так зване «усиновлення вітчимою/мачухою» і деякі представники правлячої лівоцентристської Демократичної партії (ДП).

Прихильників традиційної сім'ї підтримали також чимало високопоставлених осіб, зокрема міністр у справах регіонів та автономій Італії Енріко Коста та міністр охорони навколишнього середовища, суші і моря Джанлука Галлетті. Міністр внутрішніх справ країни Анджеліно Альфано в Twitter також висловив солідарність з мітингувальниками.

А от у Франції аналогічні багатотисячні акції не увінчалися успіхом. Протести були придушені із застосуванням кийків та сльозогінного газу, а президент Франсуа Олланд підписав скандальний закон у травні 2013 року. Італія поки що залишається єдиною країною Західної Європи, де не визнають одностатевих шлюбів.

В ІДІЛ ЗВІЛЬНИЛИ 43-Х ПОЛОНЕНИХ ХРИСТИЯН

За підтвердження правозахисних груп Сирії, бойовики ІДІЛ звільнили 43-х асирійських християн-заручників, викрадених в лютому минулого року, повідомляє «Christian Post». Терористи звільнили бранців після того, як отримали викуп сумою 100.000 доларів за кожного. За інформацією Асирійської демократичної організації, спочатку бойовики вимагали 18 мільйонів в обмін за християн, але після декількох місяців переговорів сума зменшилася.

На своїй офіційній сторінці Асирійська Церква, яка відіграла велику роль в переговорах, зазначила, що в той час, як усі святкують перемогу, вони сумують через загибель інших асирійців, яких убила ІДІЛ. «Хоча ця новина підбадьорює нас, але ми сумуємо через колосальні втрати – як людські, так і матеріальні. Знищення засобів для існування асирійських християн, села Харбур – це втрата для асирійського народу і для Сирії в цілому», – додали представники Церкви.

За словами християнської активістки, ім'я якої не оприлюднюється, Асирійська Церква змогла зібрати гроші для викупу християн. «Ми заплатили великі гроші, мільйони доларів», – кажуть активісти.

Нагадаємо, що в лютому минулого року бойовики «Ісламської держави» викрали з сіл 220 осіб християн-асирійців. Деяких заручників в обмін на великі суми вони звільнили раніше, але чималу групу християн бойовики публічно стратили.

В АЛЕППО ЗАЛИШИЛОСЯ 10% ХРИСТИЯН

«Християни Сирії знаходяться у важкому становищі, особливо в Алеппо, де їх залишилося всього 10% від початку в країні війни», – заявила настоятелька католицького монастиря святого Якова в Сирії Аґнес Міріам Ас-Саліб. «В Алеппо залишилося 10% християн з числа тих, хто там був до війни. Ці люди, що залишилися, буквально очікують своєї смерті. Щогодини на них сиплються бомби і ракети. Ці бомби націлені на християнські квартали міста. Ми з єпископом Алеппо проїхалися по цих районах і побачили, що вони перебувають у край важкому становищі», – повідомила вона.

У Сирії з березня 2011 року триває збройний конфлікт, внаслідок якого, за даними ООН, загинуло понад 220 тисяч осіб. Урядовим військам протистоять опозиційні формування та банди бойовиків, що належать до різних збройних формувань. Найбільш активними є терористичні угруповання «Ісламська держава» і «Джебхат ан-Нусра».

Чимало християн Близького Сходу стали біженцями з тих пір, як угруповання «Ісламська держава» (ІДІЛ) завоювала влітку 2014 року частину території північного Іраку. Пізніше дії ІДІЛ перекинулися на північний схід Сирії.

316NEWS

За \$82 тисячі продано на аукціоні у Філадельфії «Fiat 500L», на якому їздив Папа Римський Франциск під час візиту до цього міста, пові-

Єлизавета II назвала Христа Королем, якому вона служить

У своїй новій книзі, яка вийде напередодні її 90-річчя, королева Єлизавета II розповіла про центральну роль Христа в її житті і назвала Його Королем, якому вона служить, повідомляє *in*ictory.com з посиланням на «Christian Post».

Книга «Працівниця королева і Король, якому вона служить» побачить світ у квітні цього року, незадовго до 90-го дня народження британської королеви. Це буде невелика, гарно ілюстрована книга, в якій зібрано висловлювання королеви про її довіру Христові і про те, як віра вплинула на її особисте життя і служіння для нації. У передмові королева написала: «Я була і залишаюся вдячною вам за ваші молитви, і Богу – за Його незмінну любов. Я справді бачила Його вірність». Вона зазначила, що масштаби і темпи змін, які їй довелося побачити за час свого правління, були «воістину дивовижними»; це були і перемоги, і трагедії, а зараз світ переживає «жахливі страждання безпрецедентного масштабу».

Королева Єлизавета II ніколи не приховувала своєї віри. Вона нерідко згадує про Христа у своїх публічних промовах і зверненнях до нації.

Співавтор книги Марк Грін розповів про те, як він поділився з друзями самою ідеєю такої книги, і ви-

Автомобіль понтифіка пішов з молотка

домили місцеві ЗМІ. Ім'я покупця не розголошується. Відомо, що за право придбати цей транспортний засіб боролися 19 осіб. Виручені від продажу кошти підуть на благодійність і підтримку католицької єпархії Філадельфії.

Під час візиту до Філадельфії у вересні минулого року понтифік пересувався на двох «Fiat 500L». Друге авто буде виставлене в автосалоні в Філадельфії під час автошоу. Не виключено, що пізніше автомобіль також буде проданий з аукціону.

явилося, що віра королеви цікавить абсолютно всіх, включно з його «єврейським перукарем».

«Королева служила нам усе своє доросле життя, своїм дивно послідовним характером, турботою про інших і чіткою залежністю від Христа», – підкреслив він.

Тисячі храмів по всій Великобританії мають намір використати книгу про «королеву, яка служить, і Короля, якому вона служить», в якості подарунка гостям під час офіційного святкування 90-річчя королеви в неділю, 12 червня

Підрозділ Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) вніс до свого списку Всесвітньої спадщини місце Хрищення Ісуса в річці Йордан. Церемонія відбулася 2 лютого в штаб-квартирі

Місце Хрищення Ісуса Христа – у списку ЮНЕСКО

організації в Парижі, за участю, зокрема, вікарія йорданської частини Латинського патріархату Єрусалиму архієпископа Мароуна Лаххама і представників уряду Йорданії.

У своїй проповіді латинський ієрарх підкреслив, що це місце справді особливе, оскільки «все ще звучить тут голос Христа», а для самої Йорданії воно є «оплотом миру і безпеки для зануреного у вогні Близького Сходу». Він зазначив, що унікальність цього місця визнано в книгах Євангелія дві тисячі років

тому, а нині це підтверджується триваючим благочестям народу. Доказом цього є проведені там археологічні дослідження.

Вікарій Патріархату також додав, що до цього особливого місця відбули паломництво вже чотири Папи, а це означає, що для християн воно має справді особливе значення. «Святою Землею вважається, насамперед, Єрусалим, Вифлеєм і Назарет, але скажемо це голосно, що це також і Йорданія», – підкреслив архієпископ Лаххам.

Джерело: deon.pl

Туреччина: у підземному місті виявлена древня християнська церква

Найдавнішу християнську церкву виявлено в підземному місті в Каппадокії (Туреччина). Це сталося під час будівництва житлового будинку в містечку Невшехір у центрі Анатолійського плато.

Місцева влада вже заявила, що давня церква може стати одним з головних об'єктів поклоніння християнських паломників. За словами міського голови м. Невшехір Хасана Унвера, стіни церкви прикрашені прекрасно збереженими фресками зі сценами Вознесіння і Страшного суду. «Наскільки нам відомо, подібні фрески невідомі в інших стародавніх церквах», – сказав Хасан Унвер. – Деякі вчені вже датують їх п'ятим століттям».

Древня церква, як виявилось, всього лише один з об'єктів у цілому підземному місті, будівлі якого висічені древніми каменотесами в м'яких породах цієї місцевості, причому місто тісно межує із заповідною ділянкою в Каппадокії, оголошеною ЮНЕСКО об'єктом всесвітньої спадщини. Це підземне місто було виявлене в 2014 році, і його вважають найбільшим містом світу того часу, а перше поселення на цьому місці виникло 5000 років тому. Виявлені також тунелі довжиною до семи кілометрів.

Поки що церква досліджена лише частково. На даний момент розкрито лише її склепіння, а загальна висота будівлі поки що невідома.

Археолог Алі Айдін повідомив, що роботи припинені до весни, щоб розписи не постраждали від зимової вологи. «Ми відкрили лише кілька розписів», – каже археолог, – а решту відкриємо з часом. Фрески на фронтоні церкви зображують розп'яття Ісуса і Його Вознесіння. Є також фрески із зображеннями апостолів, святих і пророків – Мойсея та Іллі».

Джерело: «Католицький Оглядач»

У Німеччині 70 храмів, у яких моляться і лютерани, і католики

Зараз у Німеччині налічується 70 храмів, у яких лютерани та католики здійснюють богослужіння на окремих вівтарях, що знаходяться під одним дахом. При цьому час від часу вони моляться

одночасно, повідомляється на сайті Конференції католицьких єпископів Німеччини.

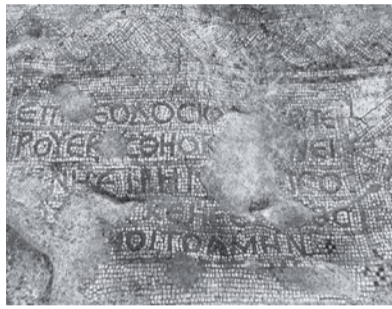
Така ситуація пояснюється тим, що ще кілька століть тому Людовик XIV, який був королем Франції з 1643 по 1715 рік та управляв деякими німецькими містами й територіями, які зараз є частиною Німеччини, постановив, щоби у кожному підвладному йому німецькому місті були представлені рівні можливості для здійснення богослужіння і католицького, і лютеранського віросповідання. Саме тоді в багатьох лютеранських храмах були відведені місця для католицького богослужіння. Однак у XIX столітті більшість таких «спільних» храмів зникли, а церковні громади, які там молилися, спромоглися на власні окремі культові споруди. Тим не менш, частина з них збереглися до нашого часу.

Християнський монастирський комплекс V століття в Ізраїлі

В найнесподіваніших місцях Ізраїлю постійно знаходять давні скарби. Завжди перед початком будь-яких будівельних робіт Управління старовини Ізраїлю проводить так звані охоронні розкопки. «Ми почали тут копати, не знаючи, що можемо знайти. Але через три місяці виявили великий монастир, який досить добре зберігся», – розповідає керівник археологічними розкопками Аміт Шадман.

В області Рошха-Аін було знайдено чимало церков і монастирів, з чого випливає, що християнство тут поширювалося приблизно у V столітті. Археолог Аміт Шадман каже, що нещодавно знайдена візантійська церква була вимощена барвистою мозаїкою. Однією з найважливіших знахідок став грецький напис на вході.

«Тоді було точно так само, як і сьогодні. Люди хочуть знати, на

що вони дали гроші. Необхідно розуміти, що будівництво такого комплексу – дуже дорога справа», – продовжує археолог. Напис говорить: «Це було побудовано за священника Феодосії. Мир вам, коли ви входите. Мир вам, коли ви виходите. Амінь». Це – древній аналог сучасних табличок із зазначенням імен спонсорів.

У монастирському комплексі проживало до тридцяти ченців, і, на думку Шадмана, вони займалися скотарством та землеробством. У

монастирі виявлені житлові приміщення, стайні і маслоробний прес. Також археологи виявили поблизу ще давнішу будову – фермерський будинок, якому 2700 років.

«Головна особливість цього монастиря – його турбота про сільську місцевість, – стверджує Аміт Шадман. – Спочатку вся ця місцевість була пов'язана з сільським господарством».

Іноді археологам доводиться переміщувати пам'ятки давнини, але часто вони їх знову закопують. А от щодо виявленого об'єкту Аміт Шадман зауважив: «Я можу вам сказати, що цей об'єкт ми не будемо загортати. Ми плануємо його зберегти і залишити як зелену зону». Древній візантійський монастир і садиба повинні стати частиною парку.

Джерело: cni.news

Мандруючи Інтернетом

«ВІДДЯКА» ЧЕРНИЦІ, ЯКА 44 РОКИ ПРАЦЮВАЛА В ІНДІЇ З ПРОКАЖЕНИМИ

Чиновники з уряду штату Махараштра в Індії відмовилися відновити індійську візу для літньої католицької черниці з Італії, яка провела в Індії 44 роки, працюючи з прокаженими в лепрозорії, повідомляє інформаційна служба AsiaNews. При цьому представники влади заявили, що сестра Бертілла Капра, член громади «Місіонерів Непорочної Діви», незважаючи на прострочену візу, не буде вислана з Індії. За словами чиновників, черниця повинна звернутися в різні інстанції за отриманням нової візи.

Водночас уряд штату Махараштра відхилив клопотання Бертілли Капра про отримання короткострокової візи, яка дозволила б їй залишатися в Індії в той час, коли вона оформлятиме довгострокову візу. За законами Індії, черниця буде зобов'язана покинути країну, коли термін дії її поточної візи повністю закінчиться.

ТАЄМНИЦЯ ЧИЛІЙСЬКОГО ХРАМУ

Архітектори наблизилися до розгадки дивовижної сейсмостійкості церкви св. Франциска, яка є найстарішою спорудою в чилійській столиці м. Сантьяго. Як повідомляє УНІАН-релігії, будівля, побудована в XVI столітті, пережила десятки землетрусів.

З'ясувалося, що древні стіни церкви завтовшки 1,7 метра встановлені на кулястих каменях, які під час землетрусів служили своєрідними амортизаторами. Під час розкопок під храмом були виявлені ще одні стіни, які, ймовірно, повинні були утримувати кам'яні кулі на місці.

Вчені припускають, що подібна архітектурна ідея належала індіанцям пічуне, які часто працювали на тогочасних будівництвах (іспанці до моменту початку будівництва храму ще не стикалися з землетрусами в Сантьяго і навіряд чи могли заздалегідь продумати систему захисту від їх руйнівної сили).

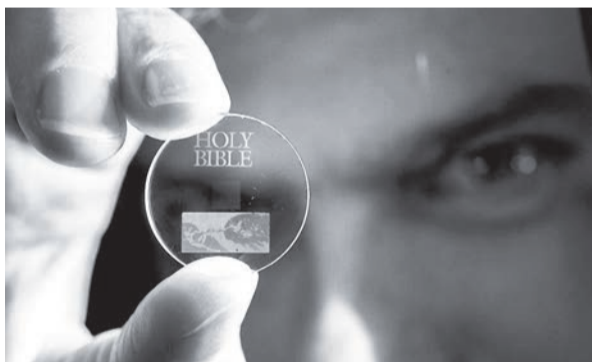
Церква св. Франциска вважається єдиним збереженим зразком колоніальної архітектури в Сантьяго. Більшість споруд цього стилю були зруйновані землетрусом 1647 року магнітудою 8 балів.

Джерело: PICU

Британські вчені записали Біблію на «вічний» диск

Співробітники Саутгемптонського університету (Великобританія) за допомогою оптичної 5-D технології записали на кварцові пластини тексти, які зіграли важливу роль в історії людства. Крім Біблії, на кварцові пластини були записані також «Загальна декларація прав людини», «Велика хартія вольностей» і монографія Ньютона «Оптика».

Тексти помістили на пластини за допомогою лазера. «Вічний» диск без наслідків може витримати нагрівання до тисячі градусів Цельсія, а при температурі 190 градусів Цельсія він без змін зберігатиме записану інформацію протягом 13, 8 мільярда років. Вчені вважають такий носій інформації достатньо надійним та довговічним і впевнені, що записані таким чином дані про людство збережуться у разі глобальної катастрофи і зникнення цивілізації.

На думку авторів проекту, розробка відкриває нову еру в зберіганні інформації. Технологію зможуть використовувати національні архіви і найбільші світові музеї та бібліотеки.

Джерело: Catholic.by

У серці футболіста є речі, важливіші від футболу

Справжні сучасні футболісти вболівальники знають, хто такий Фернандіньо. Свого часу цей півзахисник збірної Бразилії грав у чемпіонаті України, захищаючи кольори донецького «Шахтаря». Сьогодні він грає у Великобританії. Але, мабуть, мало хто з цих уболівальників знає, що (чи, властиво, хто) є найважливішим у житті одного з кращих гравців чемпіона України.

Про це він розповів в ексклюзивному інтерв'ю виданню hotspot.com.ua. На запитання, чи у житті Фернандіньо мав місце якийсь інший вид спорту, футболіст, посміхаючись, лаконічно відповів:

– Жоден. Тільки футбол! Я полюбив цей вид спорту відразу і назавжди.

Наступне питання було таким:

– А що у вашому житті є найважливіше?

Відповідь була дуже чітка і однозначна:

– Ісус Христос!

«NIKE» ВІДМОВИВСЯ СПОНСОРУВАТИ ЗНАМЕНИТОГО БОКСЕРА ЗА КРИТИКУ ГЕЇВ

Католицька Церква на Філіппінах встала на сторону відомого християнського боксера Менні Пак'яо, який негативно висловився проти одностатевих шлюбів, заявивши: «Ви коли-небудь бачили тварин, які створюють пару з одностатевими особинами? У цьому плані вони кращі від людей, оскільки можуть відрізнити самку від самця. Якщо ми схвалюємо одностатеві шлюби, то це значить, що люди – гірші тварин».

Виконавчий секретар Конференції католицьких єпископів Філіппін владика Єронім Сецілліано повідомив радіостанції DZMM, що буде «несправедливим засуджувати Пак'яо, який справді заснував свою точку зору на вірші з Біблії».

«Мене це не турбує – так уже влаштований світ, – прокоментував критику на свою адресу Пак'яо. – Я хочу сказати, що Ісус живе всередині мене, і тому я щасливий. Як сказано в Біблії, для кожного дня досить своєї турботи, так що не турбуйтеся про це».

Представники філіппінської організації із захисту прав геїв закликали виборців не голосувати за боксера, який у травні боротиметься за місце депутата в конгресі Філіппін від округу Сарангані, а спонсор з «Nike» за коментар спортсмена відмовився в подальшому допомагати боксерові.

Згодом Менні заявив, що шкодує про порівняння гомосексуалістів з тваринами, але від свого ставлення до них не відмовляється. «Я говорю правду, просто констатую істину, яка записана в Біблії. Я радий, тому що Бог зі мною», – резюмував боксер.

9 квітня в Лас-Вегасі Менні Пак'яо проведе останній поєдинок у своїй кар'єрі і зустрінеться з чемпіоном світу, американцем Тімоті Бредлі.

316NEWS

«Зустріч, яка не відбулася?» – Блаженніший Святослав

Своїми враженнями про зустріч загалом і сам документ зокрема поділився Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ.

– Ваше Блаженство, поділіться, будь ласка, своїми враженнями від зустрічі Папи Франциска і Патріарха Кирила. Що скажете про «Спільну декларацію», яку вони підписали?

– З нашого багаторічного досвіду можна сказати: коли Ватикан і Москва організують зустрічі чи підписують якісь спільні тексти, то нам годі очікувати від цього чогось доброго. Спершу я б хотів сказати дещо про зустріч Святого Отця з Патріархом Кирилом, а вже потім прокоментувати текст заяви.

Одразу впадає в око, особливо в їхніх коментарях по завершенні зустрічі, те, що вони перебували абсолютно у двох різних вимірах і ставили перед собою різні завдання. Святіший Отець Франциск пережив цю зустріч передусім як духовну подію. Він почав своє слово з того, що ми, католики і православні, поділяємо одне й теж Хрищення. Зустрічаючись, він шукав присутності Святого Духа і отримав Його підтримку. Він наголосив, що єдність Церков досягається тоді, коли крокуємо разом спільним шляхом, і хотів, щоб ця зустріч стала його початком. Патріарх Московський одразу дав відчуття, що йому про жодного Духа, чи богослов'я, чи справді релігійні речі не йдеться. Суто політика. Ніякої спільної молитви, підкреслено офіційні фрази про «долю світу» та аеропорт як нейтральне, тобто нецерковне, середовище. Таке враження, що вони перебували у двох паралельних світах. Чи ці паралельні дійсності перетнулися під час цієї зустрічі? Не знаю, але математика вчить, що паралельні прямі не перетинаються.

Справжній подив, пошану та благоговійний трепет викликає упокорення Папи Франциска, справжнього «страждаючого Слуги Господнього», який прагне одне: свідчити Христове Євангеліє сучасній людині, бути у світі, але лишитися

Христовим, мати відвагу бути «не від світу цього». Тому я запрошую всіх не спішити його осуджувати, не лишатися на рівні дійсності тих, хто шукає в цій зустрічі тільки політики та за всяку ціну хоче використати покірного Папу для своїх людських планів. Якщо ми не ввійдемо в духовну дійсність Святого Отця Франциска та не відчуємо тут разом з ним дії Духа Святого, то залишимося в полоні князя світу цього і його послідовників. Тоді для нас ця зустріч буде такою, що сталася, але не відбулася.

Коли мова йде про підписаний текст «Спільної декларації», то назагал він є позитивний. У ньому порушені питання, які є спільними для католиків і православних та відкривають нові горизонти для співпраці. Заохочую всіх добачити ці позитиви.

Хоча ті пункти, що стосуються України загалом і УГКЦ зокрема, в мене викликали більше запитань, ніж відповідей.

Було офіційно повідомлено, що цей документ є плодом праці митрополита Іларіона (Алфеева) з православного боку і кардинала Курта Коха та Папської ради у справах єдності між християнами – з католицького. Для документа, який мав би бути не богословським, а, фактично, суспільно-політичним, слабшої команди для його укладання годі було собі уявити. Згадана Папська рада компетентна в богословських питаннях і стосунках із різними християнськими Церквами і спільнотами, але аж ніяк не у справах міжнародної політики, особливо делікатних питань російської агресії в Україні. Тому заданий характер документа був їй явно не під силу. Цим і скористався Відділ зовнішніх церковних відносин РПЦ, який, як ніхто, є інструментом дипломатії та зовнішньої політики Московського Патріархату.

До речі, я, як Глава Церкви, є офіційним членом Папської ради у справах єдності між християнами, іменованих ще Папою Венедиктом. Однак мене ніхто не просив висловити своєї думки і, по суті, як це було

12 лютого в головному аеропорту Гавани імені Хосе Марті відбулася зустріч Глав двох Церков – Папи Франциска та Патріарха Кирила. Зустріч проходила в закритому режимі. Вона тривала понад дві години і завершилася підписанням «Спільної декларації», яка викликала неоднозначну реакцію з боку громадськості та представників Церков України.

і раніше, говорили про нас – без нас, не давши нам голосу.

Можливо, що Апостольський нунцій в Україні допоможе нам зрозуміти «темні місця» цього тексту і пояснить позицію Ватикану там, де вона, на наш погляд, не цілком чітко сформульована.

– Однак пункт 25 «Декларації» з повагою говорить про греко-католиків і, по суті, УГКЦ визнається суб'єктом міжцерковних відносин між Католицькою Церквою і Православними Церквами.

– Так, ви маєте рацію. Нам уже начебто не заперечують право на існування. Насправді, для того, щоб існувати і діяти, ми не зобов'язані ні в кого питати дозволу. Новим акцентом тут, безперечно, є те, що Баламандська угода 1994 року, яку досі використовував митрополит Алфеев, щоб заперечувати наше право на існування, тепер використовується для його утвердження. Завжди, говорячи про відмову від «уніатизму» як методу поєднання Церков, Москва вимагала від Ватикану майже заборону на наше існування та обмеження нашої діяльності. Навіть більше, цю вимогу в ультимативному порядку ставили як умову для можливості самої зустрічі Папи і Патріарха. Коли нас звинувачували в «експансії на канонічній території Московського Патріархату», а тепер за нами визнають право опікуватися нашими вірними всюди, де вони цього потребують. Я припускаю, що це стосується також і території Російської Федерації, де до сьогодні ми не маємо можливості юридичного вільного існування, чи території анексованого Криму, де нас «перереєстровуючи» за російським законодавством, фактично ліквідуємо.

Така зміна акцентів, безумовно, є позитивною, хоча суттєво нічого нового не каже. Обнадійливим є заклик про те, що «православні та греко-католики мають примиритися та віднайти взаємоприйнятні форми співжиття». Ми давно про це говорили, не один раз із цим гаслом зверталися до братів православних і Мирослав Іван кардинал Любачівський, і Блаженніший Любомир,

але відповіді не було. Сподіваюся, що ми в Україні зможемо плекати двосторонні стосунки з УПЦ, рухаючись у цьому напрямку без втручання Москви.

– А як ви прокоментуєте цю тезу: «Закликаємо всі сторони конфлікту до розсудливості, суспільної солідарності та до діяльного будівництва миру. Заохочуємо наші Церкви в Україні трудитися над досягненням суспільної гармонії, утриматися від участі в протистоянні та не підтримувати його подальшого розвитку?»

– Взагалі хочу сказати, що пункт 26 цієї Декларації є найбільш контрверсійний. Створюється таке враження, що Московська патріархія або вперто не признається, що є стороною конфлікту, тобто відкрито підтримує агресію Росії проти України, – як, до речі, і освячує військові дії Росії в Сирії як «священну війну», – або звертається передусім до свого сумління, закликає себе само до розсудливості, суспільної солідарності та до діяльного будівництва миру. Не знаю... Саме слово «конфлікт» тут є темним і радше схиляє читача думати про те, що в нас є «громадянський конфлікт», а не зовнішня агресія суверенної держави. Сьогодні загальновідомим є той факт, що якби на українську землю з Росії не прибували її військовослужбовці та не поставалася важка зброя, якби РПЦ освячувала не ідею «русского міра», а передачу контролю Україні над її власними кордонами, то ні анексії Криму, ні цієї війни взагалі б не було. Саме такої суспільної солідарності з українським народом та діяльного будівництва миру ми очікуємо від підписантів цього документа.

Кілька думок хотів би висловити з приводу фрази щодо заохочення Церков в Україні «трудитися над досягненням суспільної гармонії, утриматися від участі в протистоянні та не підтримувати його подальшого розвитку». Церкви і релігійні організації в Україні ніколи не підтримували війни та постійно трудилися над суспільною злагодою і гармонією. Досить лише поцікавитися тематикою звернень Всеукраїнської ради Церков і релігійних

організації за останні два роки.

Натомість заклик не брати участі в протистоянні та не підтримувати його розвиток чомусь мені дуже нагадує звинувачення митрополита Іларіона, яким він атакував «українських розкольників і уніатів», звинувачуючи нас мало не в тому, що ми є причиною війни на Сході України, а нашу громадянську позицію, котру ми посідали відповідно до соціального вчення Католицької Церкви, – підтримкою лише однієї зі «сторін учасників протистояння».

Щодо цього прагну ствердити таке. УГКЦ ніколи не підтримувала і не пропагувала війни. Натомість ми завжди підтримували і будемо підтримувати народ України! Ми ніколи не були на боці агресора, натомість перебували з нашими людьми на Майдані, коли їх вбивали носії «русского міра». Наші священники ніколи не брали до рук зброї, на відміну від того, як це траплялося з іншого боку. Наші капелани, як будівничі миру, мерзнуть разом із нашими солдатами на передовій та своїми руками виносять поранених із поля бою, витирають сльози матерів, котрі оплакують своїх убитих дітей. Ми опікуємося пораненими та постраждалими внаслідок бойових дій, незалежно від їхнього національного походження, релігійних чи політичних переконань. Сьогодні, як вже вкотре, складаються обставини так, що наш народ не має іншого захисту і порятунку, окрім своєї Церкви. Саме пастирське сумління кличе нас бути голосом цього народу, будити сумління світової християнської спільноти навіть тоді, коли цього голосу не розуміють або ним нехтують релігійні лідери сучасних Церков.

– Ваше Блаженство! Чи сам факт, що Святіший Отець підписав такий нечіткий і двозначний документ, не похитне повагу до нього серед вірних УГКЦ, для якої єдність із наступником апостола Петра є невід'ємною частиною її ідентичності?

– Безперечно, цей текст викликав глибоке розчарування серед багатьох вірних нашої Церкви та й просто небайдужих громадян України. Сьогодні багато хто звертався до мене з цього приводу і говорив, що почувався зрадженням Ватиканом, розчарованим половинчастістю правди в цьому документі і навіть непрямою підтримкою з боку Апостольської Столиці агресії Росії проти України. Я, безперечно, розумію ці почуття.

Проте я заохочую наших вірних не драматизувати цієї «Декларації» та не перебільшувати її значення для церковного життя. Ми пережили не одну подібну заяву, переживемо й цю. Нам потрібно пам'ятати, що наша єдність і повне сопричастя зі Святішим Отцем, наслідником апостола Петра, не є предметом політичної угоди, чи дипломатичної кон'юнктури, або чіткості якогось тексту «Спільної декларації». Ця єдність і сопричастя з Петром наших днів є предметом нашої віри. Це до нього, Папи Франциска, і до кожного з нас каже сьогодні Христос в Євангелії від Луки: «Симоне, Симоне! Ось сатана хотів просяти вас, як пшеницю, та Я молився за тебе, щоби віра твоя не ослабла, і коли ти повернешся, утверджу твоїх братів».

Саме за цю єдність з Апостольським Престолом віддали своє життя і запечатали своєю кров'ю мученики та ісповідники віри нашої Церкви ХХ століття. Якраз спомінаючи 70-ті роковини Львівського псевдособору, черпаймо в них сили цього свідчення, їхньої жертви, яка для нашого часу іноді виглядає каменем спотикання, – каменем, який будівничі міжнародних відносин часто відкидають, але саме цей Христовий камінь віри Петрової Господь поставить наріжним каменем майбутнього всіх християн, і дивне воно буде в очах наших!

Розмовляв о. Ігор ЯЦІВ

Під час перельоту з Мексики до Риму, згідно з прийнятим звичаєм, Папа Франциск провів розмову з журналістами, відповідаючи на їхні запитання, що стосувалися подорожі та різних подій у світі. Журналісти не оминули увагою і першого етапу цієї подорожі, який 12 лютого відбувся в столиці Куби.

Папа Франциск про сприйняття Декларації: «Мені зрозумілі почуття українського народу»

«Зустріч із російським Патріархом Кирилом та підписання «Спільної декларації» весь світ привітав як історичний крок. Але тепер в Україні греко-католики почувуються зрадженими і говорять, що це – «політичний документ», який підтримує російську політику», – зауважив представник інформагентства «France Presse» Жан-Луї де ла Вельєр, зазначаючи, що розпалася «словесна війна». Журналіст у цьому контексті запитав: «Чи думаєте Ви про можливість візиту до Москви? Чи Патріарх Вас запросив? Або може поїхати навесні на Крит, щоб привітати Всеправославний Собор?»

Відповідаючи, Святіший Отець сказав, що розпочинає «з кінця». Він зазначив, що братиме «духовну участь» у цьому Соборі, а також надішле своє вітання; «мені було б приємно поїхати і привітати їх під час Собору, але

слід виявити належну пошану». Говорячи про двогодинну зустріч із Патріархом Кирилом, Папа зазначив, що вони спілкувалися «відверто, як брати, і нікому не відомо, про що йшла мова», окрім того, про що наприкінці було прилюдно сказано.

Далі Святіший Отець поділився думками про інтерв'ю Глави УГКЦ, присвячене зустрічі на Кубі й «Декларації», та про реакцію на нього. Насамперед Глава Католицької Церкви підкреслив свою пошану до Блаженнішого Святослава, зазначаючи, що добре його знає, адже протягом чотирьох років вони разом працювали в Буенос-Айресі. «Коли його у 42 роки було обрано Верховним Архiepіскопом, що свідчить про те, що це – гідний муж, він приїхав до Буенос-Айреса, щоб забрати свої речі, і прийшов до мене та подарував мені іконку Пресвятої Богородиці, сказавши: «Вона

CL Osservatore Romano

супроводжувала мене протягом усього життя. Хочу залишити її тобі, що підтримував мене протягом цих чотирьох років». Це, – зауважив Папа Франциск, – одна з небагатьох речей, яку я попросив привезти з Буенос-Айреса й тримаю її на своєму робочому столі. Отже, це – людина, до якої маю велику повагу, а навіть відчуваю близькість, бо ми між собою звертаємося «на ти».

Коментуючи інтерв'ю, в якому Глава УГКЦ говорить, що до нього звертаються багато вірних і кажуть, що почувуються «зрадженими» й «розчарованими»,

Святіший Отець наголосив, що це лише одне речення з кількохсторінкового інтерв'ю, в якому Блаженніший Святослав чітко позиціонує себе як син Церкви в сопричасті з Єпископом Риму, говорить про свою близькість із Папою та про віру. «Далі, як і в будь-якому інтерв'ю, як це наше теперішнє, кожен має право висловити свою думку. І він щодо зустрічі каже, що це була добра річ і що слід прямувати вперед. У другій частині бачимо особисті думки, які має кожна людина і має право їх мати, – зауважив Папа, вказуючи на те, що критика стосу-

ється «Декларації»: «Це – дискусійний документ. Слід додати, що Україна переживає війну, період страждання, тож існують різні інтерпретації». «Я неодноразово згадував український народ, закликаючи до молитви та солідарності, як-от під час молитви «Ангел Господній» чи загальних аудієнцій у середу», – пригадав Святіший Отець, зазначаючи, що хоч кожен може мати свою думку щодо того, якою є війна та її перебіг, очевидним є те, що це – «екзистенційна проблема цієї країни, яка пов'язана зі стражданням». «Саме в цьому контексті я розглядаю цей абзац; зрозуміло, якою є реакція вірних, про що владика Святослав каже: «Багато вірних звертаються до мене і кажуть, що почувуються розчарованими та зрадженими Римом». Зрозуміло, що в такій ситуації народ це так відчуває», – сказав Папа, розповівши, що коли було оголошено

про подорож, Блаженніший Святослав написав йому, і це були «братні зауваження».

За словами Глави Католицької Церкви, хоч у цьому питанні документ є дискусійним, у ньому чітко закликається покласти край війні й досягти порозуміння. «Я особисто, – додав він, – говорив, що слід виконувати Мінські угоди, «не руйнувати ліктем те, що написано рукою» (ісп. ідіом. – не нищити через недбалість позитивні здобутки). Римська Церква, Папа завжди закликали: «Шукайте мир!» Я прийняв обох президентів», – зазначив Святіший Отець, додаючи, що «в зоні конфлікту перебуває нунцій, підтримуючи солдатів, допомагаючи пораненим», і пригадав, що Церква Риму також надіслала чимало допомоги для постраждалих, постійно закликаючи до миру й дотримання підписаних угод.

uk.radiovaticana.va

Думка мирянина

Критикам історичної зустрічі двох церковних верхників релігійознавці радять згадати, що Папа Римський – єзуїт. Спільна декларація, яку підписали на Кубі Папа Римський Франциск і Патріарх Московський Кирило під час першої в історії стосунків Святого престолу і Московської патріархії зустрічі, викликала чимало критики. Дехто з фахівців висловив думку, що сам текст був написаний у Москві, а Папу Франциска підступно використали росіяни у своїх цілях. Але з такою думкою згодні не усі, пише газета «Експрес». Достатньо переглянути російські інформаційні джерела і проаналізувати, що кажуть про цей візит у православному світі. А там – закипіли неабиякі пристрасті. Ось, наприклад, що написав відомий російський журналіст Невзоров:

«Я вивчив резолюцію за підсумками зустрічі Папи Франциска та Патріарха Кирила і був здивований... Погляньмо, що вони понапідписували. У декларації повністю анулюється традиція, яка тисячу років надихала православ'я – ненависть до католицтва. Латинська ересь (як католицтво у нас завжди називалося), на думку більшості святих, теологів і вчителів православ'я, – капость, брехня і перекручення, яке ганьбить своїм брудом землю. Це тисячу років втовкмачували в голови, а тепер все – мир, дружба, жуйка. Усілякі Іоанни Кронштадські, Паїсії Величковські, Амвросії Оптинські й багато інших, хто пропагував будь-яку неприязнь до латинської ересі, тепер завуальовано оголошені якщо не ідіотами, то неадекватними. Наступний пункт зобов'язує Гундяєва не підтримувати війну на Україні: по суті, це пряма заборона ряджених попів, які опікуються бандами терористів, підтримувати і надихати їх на збройну боротьбу.

Хитрий план Папи

Двадцять п'ятий пункт присвячений уніатству. Уніатство з точки зору православних – демонічний винахід католиків. Гундяєв вирішив – нехай воно буде, якщо це подобається товаришу Папі. Мучеників на кшталт Афанасія Брестського, що повстав проти унії і прийняв смерть за відступництво, продано. Навіщо все це було зроблено – незрозуміло: на розмову з Папою Кирила не уповноважував ніякий Собор, а сам він не уособлює і не представляє православ'я, щоби щось вирішувати. Для Папи ж це просто екзотичний тур, який ніяких наслідків не матиме. Крім ймовірного розбрату і розколу всередині Росії».

Ось така несподівана оцінка. Отже, не все так просто, як може видатись із першого погляду. Якщо в Росії соцмережі «істинно православних» переповнені люттю і розгубленістю, то що це має означати? *Говоримо про це з речником УГКЦ отцем Ігорем Яцівим, професором Українського вільного університету в Мюнхені (Німеччина), політичним експертом Осипом Олещенком, релігійзнавцем Дмитром Степовиком та Анатолієм Колодним.*

– Чому в Росії зустріч Кирила з Папою пересічні вірні Російської православної церкви не сприйняли як тріумф?

А.Колодний: Я читаю московські релігійні газети – робота цього потребує. Так от, тамтешні автори регулярно порушують питання про те, що потрібно вийти із Всесвітньої Ради Церков. Бо якщо Московський Патріархат до неї входить, то це означає, що він визнає ще якісь Церкви. А теоретики РПЦ регулярно акцентують: є лише одна істинна Церква – їхня. Мовляв, Ісус Христос казав Петрові, що Я на тобі побудую Церкву. Одну. Тому тепер навіть у російській пресі пишуть, що зустріч із Папою Рим-

ським ненормальна якась. Бо тепер потрібно визнати, що Католицька Церква – це також Церква.

Отець Ігор Яців: Нам, греко-католикам, важливо, що у підписаному документі декларується з боку Російської Православної Церкви: Греко-Католицької Церкви мають право існувати. Бо досі однією з головних перешкод для зустрічі Патріарха і Папи було невирішене питання стосовно греко-католиків. Раніше фактично заперечувалося наше право на існування. Немовби ми, як помилка в історії, мали б перестати існувати. Мовляв, або ми стаємо римо-католиками, або йдемо в православну Церкву. А в декларації говориться, що Греко-Католицької Церкви є. Це не емоційне задоволення через те, що Московський Патріарх зволив нас визнати. Церква чудово зростала всі ті роки всупереч московському невизнанню. Справа в іншому. Якщо Москва дотримується приписів декларації, то це для нас юридичні можливості, яких раніше не було.

Про що йдеться? Дотепер було дуже складно щось зробити на офіційному рівні в Росії, бо наші парафії, які там є, формально були змушені реєструватися як римо-католицькі. Проблема загострилася після анексії Криму. Ставиться вимога перереєструвати громади на кримському півострові згідно з російським законодавством. Виконати її неможливо, адже у російському законодавстві вказується лише, що можна засновувати спільноти та парафії, якщо їхній центр знаходиться в Росії. Тепер же декларується, що Греко-Католицька Церква має право задовольняти потреби своїх вірних там, де вони є.

Д.Степовик: На співпрацю з РПЦ Ватикан пішов, зокрема, й тому, що давно домагається можливості від-

крити другу митрополію в Росії для Римо-Католицької Церкви – у Сибіру (в Новосибірську або Красноярську). Справа в тому, що там, після двох польських повстань у XIX столітті, проживає чимало поляків – нащадків своїх висланих предків. Тепер ці люди уже зросійщені, хоча деякі й знають польську мову, але вони ревно оберігають римо-католицький обряд. Таким чином Ватикан хоче і їхні духовні потреби задовольнити, розширити в Росії свою діяльність. Це саме та експансія католицизму, якою Кремль і Московська Патріархія досі лякали росіян. Звісно, на практиці нічого страшного з ними не станеться, окрім врятування більшої кількості душ.

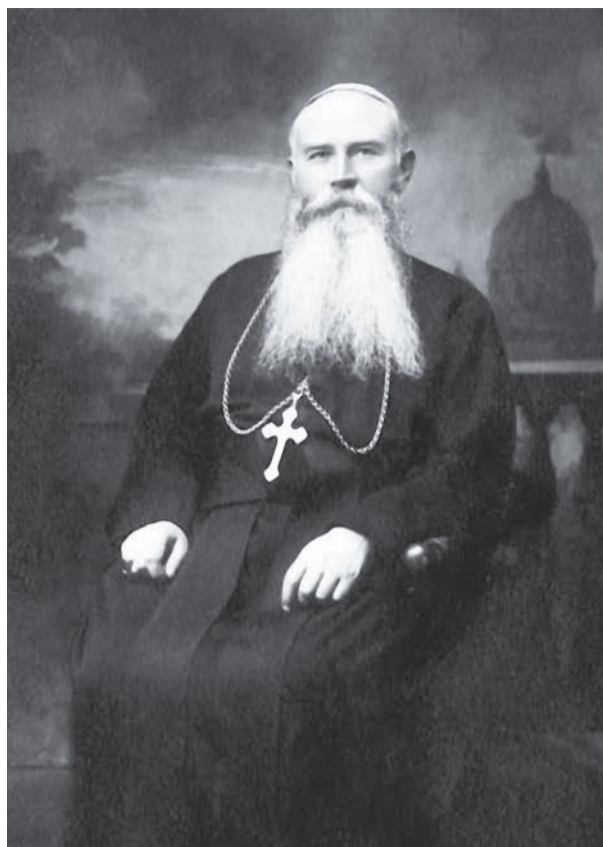
– Хто ж, на вашу думку, виграв від цієї зустрічі?

О.Олещенко: Візьмемо до уваги найважливіше: декларація Папи й Патріарха не лише дає Ватикану нові можливості для експансії, а й може стати джерелом реальних розколів у РПЦ! Уже очевидно, що російські православні традиціоналісти обурені співпрацею Кирила та Франциска; вони й далі наполягатимуть на істинності лише своєї Церкви, і ці затяті дебати розхитуватимуть Московський Патріархат. А далі висновки робіть самі.

Ірина КОВАЛЕНКО,
газета «Експрес онлайн»

ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ – ЄПИСКОП, ВАСИЛІЯНИН, ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ І ТЕОЛОГІЇ, ПРОФЕСОР

Йосафат Коциловський (світське ім'я Йосиф) народився 3 березня 1876 року на Лемківщині в селі Пакошівка поблизу Сянока (нині на території Польщі) у хліборобській родині з давніми священничими традиціями. Його батько Коциловський Петро, успішно поєднуючи землеробство з активною участю у політичному і громадському житті, у 1870-х роках був обраний депутатом до Галицького крайового сейму; мати, донька греко-католицького священика, Катерина Косар-Коциловська прищепила своїм чотирьом дітям надзвичайну релігійність і спрямувала обох синів на шлях духовного служіння.

Закінчивши початкову народну школу в Ліську, молодий Йосиф навчався у Сянській, Самбірській і Ясельській гімназіях. З 1896 року навчався на «правничому відділі» Львівського університету. У каталозі слухачів записано «русин», «греко-католик».

Під час навчання у Львові поринув у світсько-політичне життя галицького українства, яке в організаційно-партійних програмах задекларувало найрадикальнішу ідею – національну самостійність. Це і «Академічне братство», «Академічна громада», товариство «Ватра», організація «Сокіл», яку невдовзі очолив. Незабаром товариство «Сокіл» (за відсутності Йосифа, який перебував тоді у Празі) захопила московіфільська більшість, і заповзятливий молодий діяч зайнявся альтер-

нативною організацією під назвою «Український сокіл».

Відчуваючи розчарування у цивільній метушні, перервав студії і подався др Відня, де закінчив школу артилеристів, після чого у 1900 році як підпоручик був скерований на службу до Львівського гарнізону. Невдовзі покинув військову службу і, за сприяння Перемиського єпископа Костянтина Чеховича, розпочав філософсько-теологічні студії в Римі, де здобув докторат з філософії (1903 р.) і теології (1907 р.), опанував німецьку, італійську, французьку та латинську мови.

Теологічні студії закінчив у 1907 році в Колегії святого Йосафата в Римі, і згодом, 9 жовтня того ж року, прийняв святу Тайну Священства. Незабаром призначений віце-ректором і професором богослов'я духовної семінарії у Станіславові. 2 жовтня 1911 року Йосафат Коциловський вступив до новіціату ЧСВВ.

У 1913 році був викладачем богослов'я у василіянському монастирі в Лаврові. У 1914-1916 роках, під час Першої світової війни, емігрував до Моравії, де був тимчасовим ректором Греко-Католицької духовної семінарії в Кромержижі (Kroměříž).

Війна перервала національний поступ українства на Посянні. Окупація російською солдатчиною Перемишля і краю супроводжувалася грабунками історичних цінностей, у тому числі

корони-митри, що, за переказами, належала королеві Данилу Галицькому. Постійних цькувань і наруги не витримав владика Чехович. Його місце зайняв останній – сорок сьомий – перемиський єпископ Йосафат Коциловський.

8 листопада 1916 року австро-угорський цар номінував новим греко-католицьким Перемиським єпископом василіянського монаха о. Йосафата Коциловського. 29 січня 1917 року призначений Римом єпископом Перемиської єпархії УГКЦ. Його архієрейські свячення здійснив митрополит Андрей Шептицький 23 вересня 1917 року в Перемишлі. Був інтронізований на єпископа Перемиського, Самбірського та Сянського.

У часі свого єпископського служіння відновив і поживав діяльність Марійських дружин та Апостольства молитви, сприяв розвитку «Католицької акції», благословив заснування нового жіночого чернечого Згромадження сестер святого Йосифа Обручника та опікувався ним.

До юрисдикції єпископату входила також

(до 140-річчя від дня народження)

відслужив Службу Божу для добровольців дивізії «Галичина».

Під час Другої світової війни владика безвіздно залишався у Перемиській єпархії, через територію якої у вересні 1939 року, згідно з пактом Молотова-Ріббентропа, була прокладена советсько-німецька демаркаційна лінія. Мешкаючи до 22 червня 1941 року в зоні, яку контролювала советська влада, був запідозрений сталінськими спецслужбами у нелояльності до советської влади, і вони встановили за ним таємний нагляд. У період німецької окупації його двічі викликали на допит у гестапо, де погрожували ув'язненням у концтаборі за виявлені випадки переховування жидів греко-католицьким духовенством єпархії.

По закінченні війни відважно намагався протистояти комуністичному тискові проти Церкви. 10 вересня 1945 року єпископ передав двома посланцями в американське і британське посольства інформацію про характер польсько-українського трансферу, надужиття, утиски і порушення прав громадян, які при цьому мали

і синівської любови та прошу його делегувати мене на смерть за святу Унію. † Йосафат, єпископ Перемиський». Ця надзвичайна заява була написана немов під впливом якогось ясновидіння, бо як тільки владика вернувся з конференції, зараз прийшла до нього польська поліція з наказом, щоб добровільно він покинув свою владичу столицю і виїхав на схід. Але невстрашимий владика гідно відповів: «Рим мене призначив тут єпископом і тільки Рим може мене звідси усунути».

Вперше владика Йосафат був заарештований поляками в Перемишлі 21 вересня 1945 року і до 17 січня 1946 року перебував у Рязівській тюрмі, після чого був вивезений на територію СРСР, де перебував у тюрмі НКВД. У січні 1946 року був звільнений з-під арешту і повернувся до Перемишля. Від єпископа Коциловського вимагали, щоб він очолив керівництво «Собору» у Львові для «возз'єднання» Львівської католицької митрополії з Московським патріархатом.

Вдруге владика зааре-

ці Григорію Хомишину присудили десять років концтаборів, але 24 грудня 1945 року він помер у київській тюрмі.

Владика Коциловського переводили з однієї тюрми до іншої; над ним дуже знущалися, примушуючи всляко до співпраці. Опісля, переїздивши до Києва, його намовляли перейти на православ'я, що він рішуче відкинув, вказуючи на те, що він не є радянським громадянином, і вони не мають права його судити. У в'язниці владика важко захворів на запалення легенів, і тоді, з огляду на вік і стан здоров'я, його кинули у концентраційний табір у селі Чапаївка біля Києва. Перед святом св. священномученика Йосафата владика декілька днів проводив реколекції, відчуваючи, що смерть за плечима. Так і сталося: 17 листопада 1947 року помер.

Після смерті владика у тюрмній лікарні місцеві монахи таємно домовилися з персоналом лікарні поховати тіло в окремій могилі, а не у спільній тюрмній.

Отож, у другій половині 40-х років московсько-сталінські сатрапи позбавили українців-католиків своєї ієрархії. Населення Західної України внаслідок терору, арештів і масової депортації до Сибіру було залякане і пригноблене. Тим не менше, мешканці села Пакошівки – як русини, так і поляки – пишалися тим, що з їх села походить єпископ.

Згодом священнослужителі з міст Рудки та Стрий Львівської області таємно перенесли останки на Личаківський цвинтар у Львові і перепоховали їх у польській могилі «другим поверхом». 29 травня 1986 року, на вимогу КГБ, о. Й.Каваців втретє перепоховав прах єпископа у родинному гробівці батьків Кавацівих у селі Яблунівці біля Стрия. Тепер його мощі знаходяться у храмі Благовіщення Пресвятої Богородиці у Стрию (фрагмент мощів знаходиться також у храмі св. Василя, що на Львівській площі у Києві).

24 квітня 2001 року, у присутності Папи Івана Павла II, у Ватикані відбулося проголошення

Лемківщина. Владика Йосафат створив низку громадських і церковних товариств, видавав тижневик «Український Бескид», у якому друкувалося чимало матеріалів з лемківської проблематики. Спричинився до значного піднесення культурного рівня лемків.

Очоловав Перемиську єпархію до встановлення комуністичної влади. Зокрема, у 1943 році

місце, а також прохання про допомогу.

Тоді, бачивши близьку небезпеку своєї депортації, владика Йосафат залишив на письмі заяву своєї вірності Апостольській Столиці і бажання вмерти за святу Унію. Ця заява, написана власною рукою єпископа Йосафата, звучала: «Складаю у стій Христового Намісника Папи П'я XII заяву моєї вірності, пошани

штували 25 червня 1946 року разом з єпископом Лакотою і перевезли до Львова. Єпископів звинуватили у ворожій діяльності проти советської влади, співпраці з німецькими фашистами тощо. Митрополита Йосифа (Сліпого) і його помічника Никиту Будку засудили на вісім років, а єпископа Миколая Чарнецького – на п'ять років; 80-річному владика-

декрету мучеництва єпископа Йосафата Коциловського. Обряд беатифікації відбувся 27 червня 2001 року у Львові під час Святої Літургії у візантійському обряді за участі Папи Івана Павла II.

12 серпня 2001 року у церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії в Стрию, під час Боже-ственної Літургії, яку служив Патріарх УГКЦ Преосвященний Любомир Гузар з участю владик,

прах Перемисько-Самбірського і Сяницького єпископа Йосафата Коциловського востаннє був перезахоронений – у бічному престолі Серця Христового головного стрийського храму. Так закінчилася «одісея» Слуги Божого блаженного Йосафата Коциловського.

Владика Йосафат Коциловський загинув за вірність Католицькій Церкві як жертва політики більшовицького

насилля. Своєю мученицькою смертю він засвідчив вірність Української Греко-Католицької Церкви Апостольській Столиці. Його хрест і його гірка чаша стали для нас правдивою славою й дороговказом.

Він належав до когорти чільних подвижників Української Греко-Католицької Церкви, які у надзвичайно складній і драматичній першій половині ХХ століття на чолі з митрополитом

Андреєм Шептицьким не тільки визначали стратегічний курс Церкви, але й впливали на суспільно-політичне життя західноукраїнського краю. Перемиський єпископ Йосафат Коциловський розділив трагічну долю автохтонних українців Лемківщини, Західної Бойківщини, Надсяння, Холмщини та Підляшшя, який у 1944-1951 роках внаслідок етнічної чистки та сумнозвісної операції «Вісла» брутально ви-

гнали з прабатьківських земель.

Оплакуємо його смерть, але, як католики, серед сліз кріпимося та тішимося, що Бог у заміну за смерть мученика знову відродить василіянську спільноту, як це було й за часів священикомученика Йосафата. Так, отже, сповнилося велике бажання владика Йосафата – вмер смертю мученика й ісповідника за Українську Церкву, з'єднану з Апо-

стольською Столицею. В особі Преосвященного Йосафата Коциловського наша Церква дістала другого Йосафата, що його цілком справедливо можна порівняти зі святим священномучеником – покровителем святої Унії.

За матеріалами

Інституту

Історії Церкви

Ірина КОЛОМІЄЦЬ

(Далі у наступному числі)

Лист Цезареві про Ісуса від Публія Лентула

В одній із бібліотек у Римі знайдено незаперечно правдивий манускрипт, що має велику історичну цінність. Це лист, який Публій Лентул – управитель Юдеї перед Понтієм Пилатом – написав володареві Риму Цезарю. У ньому повідомляється про Ісуса Христа. Лист писаний латинською мовою і створений в час, коли Ісус вперше почав навчати народ. Зміст листа:

«Управитель Юдеї Публій Лентул – Римському Цезарю. Я чув, о Цезарю, що ти хотів би знати про добродісного чоловіка, який названий Ісусом Христом і на якого народ споглядає як на пророка, як на Бога, і про якого Його учні говорять, що він – Син Божий, Син Творця неба і землі. По правді кажучи, Цезарю, я щодня чую про цього чоловіка дивні речі. Коротко кажучи, Він повеліває мертвим вставати і виліковує хворих. Він – середнього зросту, виглядає добрим і благородним, що виражається як і на Його обличчі, так і в Його постаті; навіть попри нехоть відчувається, що Його треба любити і шанувати. Його волосся до вух має колір готових горіхів і звідти до плечей світиться світло-коричневим кольором; посередині голови – проділ, за

Середньовічна копія «Листа Лентула» відтворена на церковному образочку французькою мовою.

звичаєм назареїв. Чоло – гладке, обличчя – без зморщок і чисте. Його борода – кольору волосся, кучерява, і оскільки не довга, то посередині розділена. Погляд – суворий і має силу сонячного променя; ніхто не має сили пильно поглянути в Його очі.

Коли Він дорікає, то породжує страх, але лишень-но висловивши докір, Він сам плаче. Хоча Він дуже суворий, але й дуже добрий і милий.

Кажуть, що Його ніколи не бачили, щоб Він сміявся, а кілька разів Його бачили заплаканим. Його руки – гарні, одухотворені і виразні. Всю Його мову вважають приємною і привабливою. Його рідко бачать на людях, але коли Він з'являється, то виступає серед них смиренно. Його витримка, постава дуже благородна, Він красивий. При цьому Його Мати – найкрасивіша жінка, яку коли-небудь бачили в цій

окрузі. Якщо ти хочеш Його побачити, о Цезарю, як ти мені одного разу писав, то повідом мене про це, і я невідкладно пошлю Його до тебе.

Хоча Він ніколи не навчався, однак усе ж володіє повнотою Знань; Він ходить босоніж і з непокритою головою. Багато хто насміхається, коли бачить Його здалека, але як тільки опиняються поблизу Нього, то тремтять перед Ним і одночасно Ним захоплюються.

Кажуть, що в цій окрузі ніколи ще не бачили такої людини. Євреї запевняють, що ще ніколи не було чути такого вчення, яким є Його вчення. Багато з них кажуть, що Він – Бог; інші говорять, що Він – твій ворог, о Цезарю! Ці зловмисники-євреї мене, безумовно, обтяжують. Кажуть також, що Він ніколи не зчиняв безладу і заворушень, а завжди намагався всіх заспокоїти.

У будь-якому разі я готовий, о Цезарю, виконати кожен твій наказ, який ти даси мені стосовно Нього. Єрусалим, 7-го індікту, 11-го місяця. Публій Лентул, управитель Юдеї».

У Саудівській Аравії та ОАЕ спостерігається зростання кількості християн

На тлі зростання кількості біженців з охоплених війною сусідніх країн чисельність християн у країнах Аравійського півострова стрімко зростає, повідомляє сайт «Christian today».

За статистичними даними, в 1910 році на території Еміратів проживало всього 80 християн (0,1 відсотка населення), а в континентальній Аравії – 50 чоловік. У 2010 році чисельність християн

становила 12,6% населення ОАЕ і 4,4% населення Саудівської Аравії, тобто понад 1 млн. християн.

В інших країнах цього регіону також помітне зростання чисельності християн, зокрема, в Бахреїні, Катарі, Омані та Кувейті. Ліван був переважно християнською країною в 1910 році, коли християни становили 77,5% місцевих жителів; зараз християни становлять тут

30,4% населення. У Туреччині та Сирії в 1910 році проживало 21,7% і 15,6% християн відповідно; на сьогоднішній день, після гонінь і масової втечі, ці цифри впали до 0,2% і 2,7% відповідно.

Чимало християн прибуває до Саудівської Аравії та ОАЕ з Філіппін та інших країн.

Джерело: cni.news

Європейський Парламент у Брюсселі, на щастя, не прийняв декларацію про так зване «гідне

Європейський Парламент не підтримав запровадження евтаназії

закінчення життя».

Про це інформує Європейська федерація Асоціацій католицьких родин (FAFCE). Проект отримав підтримку лише 95 депутатів Європарламенту з 751. У тексті документу були, зокрема, слова: «Усі європейські громадяни у попередній або термінальній стадії невиліковної хвороби повинні бути в змозі скористатися медичною допомогою для того, щоб завершити своє життя з гід-

ністю». Це була виразна пропозиція запровадити у всіх країнах Європейського Союзу евтаназію.

«Чітко зрозуміло, що проєвтаназійне лобі починає активно працювати в рамках Європейського Парламенту», – сказав Антуан Ренар, який очолює Європейську федерацію Асоціацій католицьких родин. Він наголосив, що це відволікає увагу європейських політиків від підтримки державами-членами паліатив-

ного лікування або сприяння сім'ям, що опікуються людьми наприкінці їхнього життя. За словами голови цієї католицької організації, неприйняття Європарламентом тексту, який сприяє евтаназії, підтверджує, що людська гідність не може бути використана в ідеологічних цілях.

Джерело: «Католицький оглядач»

Останні дні Дарвіна – покаєння

Для тих, хто цікавиться теорією еволюції, ймовірно, буде цікаво дізнатися, що наприкінці життя Чарльз Дарвін повернувся до віри в Бога.

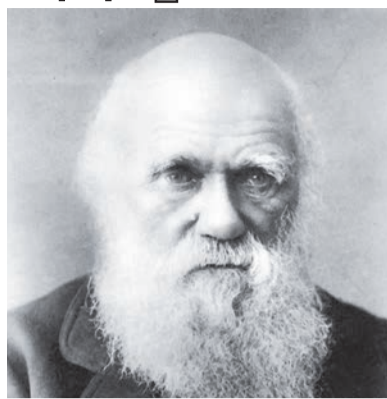
Дуже часто людина, опиняючись перед обличчям вічності і таким чином хоч-не-хоч стикаючись із реальністю божественного існування, кається в своїх поглядах і вчинках. Те ж саме відбулося і з Ч.Дарвіном.

Нижче викладене розповіла леді Хоуп із Нордфілда, яка провела багато часу біля ліжка Ч.Дарвіна в його передсмертні дні. Свої спогади вона записала особисто. Ось що вона пише:

«Це був один із тих чудових осінніх вечорів, які зрідка бувають у нас, в Англії. Мене попросили посидіти біля відомого професора Чарльза Дарвіна. Останнім часом він уже майже не вставав з ліжка. Коли я бачила його в ті дні, мені щоразу приходила в голову думка, що весь його вигляд представляв прекрасну картину, гідну Королівської Академії. І ніколи це почуття не було таким сильним, як того разу.

Дарвін напівлежав у ліжку. На ньому був м'який вишитий халат з дорогої бордової тканини. Він сидів опираючись на закладені за спину подушки і дивився у вікно – на просторі поля пшениці, обрамлені лісами. І все це занурювалось у чудовий багряний захід. Коли я увійшла, його високе чоло і тонкі риси обличчя освітилися радісною посмішкою.

Він показав рукою в бік вікна, щоби звернути мою увагу на чарівну картину за вікном. У другій руці він тримав Біблію, за ви-

вченням якої тепер він проводив увесь свій час.

– Що читаєте? – запитала я, присідаючи на край ліжка.

– Послання до євреїв, – відповів він. – Все ще Послання до євреїв. Царську книгу, як я її називаю.

Водячи пальцем по сторінках послання, він поділився зі мною деякими думками про прочитане.

Я коротко згадала про критичні погляди, висловлені деякими людьми з приводу його еволюційної теорії походження видів, про її значення, а також про їхнє розуміння початкових глав книги Буття. Це викликало в нього неприховану зневіру. Пальці Дарвіна почали судомно стискатися від хвилювання, а на обличчі відобразилося почуття глибокого страждання. Він сказав:

– Я тоді був молодою людиною з неустійливими поглядами. Я висловлював здогадки та припущення, постійно розмірковуючи над чимось, і, на мій подив, ці ідеї були підхоплені й поширені зі швидкістю лісової пожежі. Люди перетворили ці мої незрілі ідеї в релігію. Він замовк, щоби перепочити, потім додав іще кілька фраз про святість Бога і Його

велич, і, дивлячись на Біблію, яку він ніжно тримав у руках увесь цей час, раптом промовив:

– У мене в саду є дачний будинок. В ньому вміщується приблизно 30 осіб. Он він, – показав рукою в розчинене вікно. – Я дуже хотів би, щоб Ви зібрали там людей і сказали їм про Бога. Я знаю, що Ви в селах читаете Біблію. Хотілося б, щоб завтра там зібралися тутешні слуги, а також люди, що живуть по сусідству. Чи можете Ви звернутися до них зі словом Божим?

– Про що мені сказати їм? – запитала я.

– Про Ісуса Христа! – відповів він. – І про спасення, яке Він дає нам. Чи це не найкраща тема? І, крім того, я хочу, щоб Ви заспівали з ними кілька пісень.

Я ніколи не забуду те світло, яким пламеніло його обличчя при цих словах. Потім Дарвін додав:

– Моє вікно буде відкрите, і якщо Ви почнете збори о 3-й годині, то я буду співати разом з вами.

Я не можу передати словами натхненність особи цієї благородної літньої людини в той пам'ятний день!»

Важко уявити собі більш хвилюючу сцену. Тут перед нами – саме єство серйозності почуттів. Ми бачимо Чарльза Дарвіна як ревнителя істини Божої, особу, що випромінює радість віри, говорить про велич Біблії і з гиркотою усвідомлює все зло поширення теорії еволюції, що увійшла також у теологію і стала згубою для Церкви, а також призвела до втрати віри багатьох людей.

Вивчаємо рідний край – Бойківщину

Це інформація для братів і сестер українців для розширення кругозору та знання нашої історії.

Село Попелі Бориславського деканату на Дрогобиччині знаходиться у підніжжі Карпат. Через село протікає річка Катовець. Біля села є гора Кам'янка, висота якої – 404 метри над рівнем моря. Село давно з'єдналося з містом Борислав і в ньому проживає 2500 осіб.

Настоятелем трьох храмів у Попелях є протоієрей о. Андрій (Якубів). Він разом з інженером Зеновієм Голуботовським та греко-католицькою громадою збудували прекрасний парафіяльний храм святих Верховних апостолів Петра і Павла, який у 2010 році освятив єпископ Ярослав (Приріз), владика Самбірсько-Дрогобицької єпархії. Висота церкви – 32 метри.

Всі громадяни приймають активну участь і всі давали пожертви. Хто скільки міг. Серед найбільших жертводавців – Стефан Шемеляк, який дав 60 тисяч доларів; коштами Володимир Голуботовського поставлено на церкві хрест, а Віра Кунців-Савдова купила дзвін. У накритій церкві трудилися бляхарі Мирон і Василь Горнакевичі, у побілці – Мирон Калапунь. А

теперішній голова церковного братства Роман Шепічак з ентузіастами села розпочав у 2015 році облаштовувати огорожу навколо церкви. Також у парафіян є мрія збудувати Хресну Дорогу на горі Кам'янка.

В Попелях є ще два храми – це давня церква Покрову Пресвятої Богородиці і церква Введення в храм Пресвятої Богородиці, з якої було взято на реставрацію образ Матері Божої з Ісусом. Цю ікону з волі Божої Глава УГКЦ Блаженніший Любомир (Гузар) 26 червня 2001 року подарував Папі Римському Івану Павлу II, коли той приїжджав до Львова. Копія цієї ікони знаходиться у новій церкві.

Ігор БОЙКО

Коротка історія екзорцистів та екзорцизмів

Про одержимості, сатанинські діяння і про те, які способи використовувалися, аби «дати собі раду» з демонами, пише о. Станіслав Адамяк, доктор історії Церкви, співпрацівник журналу «Więź».

(Продовження, початок у «Меті» № 1/119 від січня 2016 р.)

Поява у стародавній Церкві виразно відокремленої групи екзорцистів документально підтверджена у середині III століття (як перелічував папа Корнелій, у Римі тоді було 7 дияконів, 46 пресвітерів, 52 екзорцисти, лектори та остіарії), пов'язана не так із особливою потребою обряду екзорцизму, як зі зростанням кількості тих, хто просив про хрищення та офіційне (формалізоване) приготування до цього таїнства.

За цієї нагоди вигнання злих духів, яким доти займалися вірні й священники, що мали для цього відповідну харизму, також зазнало інституціалізації та перейшло під суворий контроль єпископів.

Як видно з наведеного списку римського кліру, висвячені екзорцисти посідали досить низьке місце в церковній ієрархії. Численні синодальні канони давніх часів повелювали їм екзорцизувати як катехуменів, так і «енергуменів», тобто одержимих, не уточнюючи, були останні охрищеніми, чи ні. Екзорцисти також мали обов'язок опікуватися одержимими, які перебували при храмах, і годувати їх.

ДЕМОНОЛОГІЯ ОФІЦІНА І ПРАКТИЧНА

Ці канони дозволяють зробити кілька висновків. По-перше, очевидно було, що люди, яких називали одержимими або «мучимими бісом» (чималу їх частину сьогодні, напевно, визнали би психічно хворими), знаходили прихисток на церковній території, разом із бідняками і «звичайними» хворими.

По-друге, завданням екзорцистів була опіка над ними – «покладання рук», а також турбота про їхні більш приземлені потреби, тобто загалом опіка, подібна до тієї, яку вділяли хворим. Певно, передбачалося, що такий стан може бути тривалим і радше не можна розраховувати на миттєве зцілення.

Отже, одержимих сприймали просто як хворих; їх навіть використовували для дрібних послуг (наприклад, підмітання храму). Своєю чергою, на Сході канон 60 Трулльського синоду (692 рік) засуджував тих, хто видає себе за одержимого, наслідуючи їхній вигляд і поведінку. Синод вважав, що причина такої поведінки – гріховне зіпсуття звичаїв (це важко повністю зрозуміти; можливо, йшлося про уникнення карної відповідальності за свої вчинки, або, може, про шукання недозволених переживань на межі екстазу?). Синод повелів, аби тих, хто так поводить, карати, піддаючи водночас тим самим випробуванням і покутам, які наказувалося чинити справжнім одержимим, аби вивести їх з-під влади сатани.

На початку V століття папа Інокентій I наказував, аби «охрищеніми, якими пізніше, з огляду на якийсь гріх або погану звичку, заволодів сатана», займалися диякони або пресвітери, але щоб руки на них поклали тільки за розпорядженням єпископа. Тут виразно видно, що те, що пізніше буде назване «великим екзорцизмом», належить не до компетенції самих екзорцистів, а до вищої церковної влади.

Знаний життєпис св. Мартина, створений Сульпіцієм Севером, описує численні звільнення від злих духів, звершені святим у Турі, але всі вони відбувалися, коли він уже був єпископом, і жодного – раніше, коли він виконував функцію екзорциста.

До «менших екзорцизмів» зараховували також обряди, звершені для очищення від впливу зла

ВАЖКІ ПИТАННЯ

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ПІСЛЯ СПОВІДІ Я НЕ ВІДЧУВАЮ ПОЛЕГШЕННЯ?

ПИТАННЯ: Зазвичай після сповіді я відчуваю звільнення і полегшення. Але останнім часом я не відчувала цього звільнення і тому сумніваюся, чи дійсна моя сповідь, хоча не можу зрозуміти, де я помилилася і як зробити мій жаль за гріхи щирим.

ВІДПОВІДЬ: Жаль за гріхи, скорбота про скоєне не припускає обов'язкових переживань на рівні почуттів. Покаяння відноситься до сфери духовного, а не чуттєвого, хоча емоції і моральна совість, безумовно, взаємопов'язані.

Для того, щоб жаль за гріхи був щирим, а сповідь дійсною, досить усвідомлювати, що ми образили Бога, і шкодувати про це, а також мати намір більше так не чинити. Саме це і становить жаль за гріхи.

Покаяння в гріхах – це, по-перше, припинення самого гріха, по-друге, намір змінитися і почати нове життя, по-третє, глибокий жаль про скоєне й осуд здійсненого гріха. Глибокий жаль не обов'язково передбачає глибину емоцій, які ніяк не впливають на важність сповіді.

Емоції можуть не супроводжувати жаль за гріхи тому, що саме гріховний стан означає літєпливість душі, що не зникає автоматично після сповіді. Крім того, це може бути психологічна втома або інші фактори.

Щоб добре підготуватися до Таїнства сповіді, потрібно, по-перше, постати перед лицем Господа і в молитві випросити у Нього благодать покаяння. Істинне покаяння – це не наш вчинок, а дар Господа. Покаяння не походить з емоцій, а випрошується в молитві й відноситься не до нашої природи і почуттів, але має надприродний порядок.

Коли ми просимо про благодать покаяння, Господь не відмовляє в ній і часто дарує нам її без зволікання. Можливо, ця благодать не буде супроводжуватися емоціями, – в них зовсім немає необхідності, – але ми обов'язково відчуємо, що в нашій душі щось змінилося, і ця зміна відноситься не до почуттів, а до нашої волі змінити життя.

ЯК БУТИ З ОБІЦЯНКОЮ, ЯКУ НЕМОЖЛИВО ВИКОНАТИ?

ПИТАННЯ: Як бути з обіцянкою, яка була дана людині, котра вже померла, і тому є неможливою до виконання? Змиритися і залишити як є? Але душа людини живе вічно. Чи є спосіб задовільнити цю спрагу?

ВІДПОВІДЬ: Обіцянка, дана людині, звичайно, накладає на нас певні зобов'язання, але її не можна прирівнювати до обітниць, принесених Богом, чи навіть до обіцянки, даній людині перед Богом. Обіцянка – це намір зробити все, що в наших силах. Але, не маючи здібностей Бога, ми не можемо виконати обіцянку, коли є фізичні або моральні перешкоди.

Що стосується тієї людини, якій ми щось пообіцяли за життя, то після її смерті ці наші обіцянки не можуть викликати у неї спрагу. Якщо людина насолоджується вічним щастям у Бога, то вся її спрага вже вгамована, і наше невиконання обіцянок не впливає на її блаженство. Вічним може бути й осуд душі, – і тоді ця душа виключає себе зі спілкування духовних благ. Якщо ж душа померлого перебуває в стані очищення, то вона відчуває іншу спрагу – спрагу звільнитися від усього того, що заважає їй досягти повної близькості до Бога.

Вчинки інших людей (у тому числі невиконання даних нами обіцянок) не можуть бути такою перешкодою. Тому єдиним способом вгамувати спрагу покійного буде молитва, ввірення її душі Богові.

(Далі – на 15 стор.)

ЯК ПОВОДИТИСЯ У ХРАМІ

Обрядові питання

Доктор богословії п. Тарас ШМАНЬКО, автор книжки «Як поводитися у храмі». Сьогодні закінчуємо її публікацію. (Початок у газеті «Мета» № 95/6 за червень 2013 р.)

• Чи є якісь предмети, які не потрібно або заборонено освячувати?

Окрім освячень, пов'язаних із празниками церковного року, як правило, освячують лише речі релігійного вжитку: ікони, натільні, настінні та інші хрести тощо. Слід пам'ятати, що освячена річ має бути вилучена зі світського вжитку і використовувати її можна лише за призначенням. Однак через молитви і благословення окремі речі (наприклад, благословення транспортного засобу) не стають освяченими, оскільки на них це правило не поширюється.

• Що робити із освяченими речами, які понижені й не надаються для вжитку?

Згідно із церковною традицією, освячені речі – ікони, хрести, ризи та ін., які з якихось причин не можуть бути використані за їхнім прямим призначенням, належить спалити. Однак деякі старі церковні речі можуть мати історичну цінність, тому без дозволу компетентної церковної влади не дозволено спалювати або знищувати якимось чином нічого, що зберігається у храмі, незалежно від того, освячене воно чи ні.

Приватні образки чи паперові ікони, які вже не надаються для використання за призначенням, потрібно спалити. Щоб освячені речі не були зневажені внаслідок невідповідного ставлення до них, не слід без потреби нагромаджувати вдома образки, хрестики, вервиці і т.п. Пам'ятаймо про це, коли у храмі роздають образки чи якусь іншу релігійну атрибутику. Батьки вчать дітей змалку розрізняти, що є святим і чим не можна бавитися як іграшкою.

ОСВЯЧЕНЕ ПІД ЧАС ПРАЗНИКІВ ЦЕРКОВНОГО РОКУ

Як уже було згадано, під час деяких празників прийнято освячувати воду, зілля чи поживу. У Квітну неділю освячують лозу, на Великдень освячують м'ясні та молочні продукти, у празник Преображення Господнього (Спаса) благословляють первоплоди, на Богоявлення – йорданську воду. В окремих місцевостях побутують й інші звичаї щорічних освячень.

Існує традиція поштовитого ставлення до речей, освячених під час празників. Освячену поживу споживають, не зволікаючи, щоб вона не зіпсувалася, тому не варто освячувати великої кількості харчів. Також краще не брати додому багато освяченої води, щоб потім не виникло питання, що з нею зробити, коли вона стане непридатною для вжитку. Йорданську воду з попередніх освячень прийнято виливати до криниці або в іншому чистому місці (наприклад, під хрест біля храму чи у вазон з кімнатними рослинами). Також у церкві для цього може бути облаштоване спеціальне місце. Натомість освячену лозу

чи інші предмети спалюють. У деяких місцевостях існує звичай освячене під час празників зілля вкладати при похованні у подушки покійникам. Тому дехто зі старших людей збирає освячене зілля, щоб мати його приготованими на випадок смерті. Звісно, що з таким звичаєм не можна пов'язувати якихось забобонів.

• Як споживати свячену воду? Чи потрібно при тому молитися? Чи свячену воду споживають натщесерце?

Церква не встановлювала правил щодо споживання освяченої води чи поживи, однак існують дуже давні місцеві традиції, якими можна керуватися. Згідно з традицією, свячену воду п'ють, попередньо перехрестившись. У Галичині існує звичай, п'ючи йорданську воду, казати: «Христос хрещеється», на що відповідають: «В ріці Йордан». Зазвичай уперше йорданську воду п'ють натщесерце, хоч якогось припису щодо цього немає.

• Чи освячується звичайна вода через додавання до неї вже освяченої води?

Якщо бракує освяченої води, то до неї додають звичайної чистої питної води. Однак якщо є можливість, то священник освячує потрібну кількість води ще раз.

Литійник

• Чи можна в день Богоявлення вважати воду «з крану» освяченою?

Як уже було згадано в іншому місці, в народі вважали, що вся вода на Богоявлення є освяченою, бо воду святили на ріках та інших водоймах. Навряд чи так можна вважати сьогодні; тим більше, що тепер вода з крану непридатна для пиття.

• Як окроплювати помешкання і для чого?

На празник Богоявлення існує звичай окроплювати приватні помешкання освяченою водою. Освячуючи йорданську воду, священник читає молитву, в якій просить Бога особливих дарів через посередництво освяченої води: «Дай їй благодать ізбавлення, благословення Йорданове, сотвори її джерелом нетління... зціленням недуг, погубною для демонів, для супротивних сил неприступною... щоб усі, що черпають і причащаються,

мали її на освячення душ і тілес, на зцілення від недуг, на освячення домів, і на всякий особливий пожиток...». Щодо способу окроплювання немає якихось приписів. Як правило, спочатку окроплюють житлові приміщення ізсередини, тоді ззовні а на кінець – подвір'я та господарські приміщення (якщо такі є). Воду, яка залишилась після окроплення, як правило, виливають до криниці.

• Що робити із крихтами, залишками освячених страв (наски) або просфори?

Освячена пожива не набуває якогось сакрального характеру, тобто не стає святою річчю, а освячена для споживання. Згідно з народними звичаями, трохи з освяченої поживи господар завжди давав і домашній худобі. Залишки пасхальної трапези, мабуть, можна віддати домашнім тваринам, птахам тощо. Але, як було сказано перед тим, освячувати слід таку кількість поживи, аби можна було її спожити під час однієї-двох трапез. Щодо просфори, то найкраще її спожити одразу, а не зберігати довгий час.

• Де зберігати освячену воду, сіль, оливу, зілля тощо?

Освячені речі треба зберігати у чистому місці, окремо від інших речей.

Освячена релігійна атрибутика, що з якихось причин не придатна для вжитку, має бути спалена чи відповідно утилізована.

• Що таке мирування і для чого його роблять?

На литії Великої Вечірні празника освячують хліби, пшеницю, вино і елей. Цим елеєм помазують учасників всенічного богослуження, а саме помазання називають мируванням. У давнину освячена на литії пожива служила для підкріплення сил богомольців, які брали участь у богослуженні, що тривало всю ніч. Мирування не можна плутати з миропомазанням, яке є таїнством, що його уділяють разом із хрещенням лише раз у житті. До мирування, натомість, можна приступати щоразу, коли беремо участь у всенічному богослуженні.

• Як відбувається мирування?

Для мирування вірні підходять до тетраподу, на якому лежить ікона відповідного празника, і, поцілувавши її, наближаються до священника, що хрестовидно помазує чоло вірного освяченим елеєм. Біля єрея стоїть посудина з нарізаним хлібом і вином, які було освячено на литії. Треба взяти шматочок хліба, легко вмочити його край у вині й спожити. В деяких парафіях немає звичаю подавати при мируванні вірні споживають лише хліб, освячений на литії. Приступати до мирування слід неспішно, дочекавшись своєї черги, волосся з чола треба прибрати, аби священник міг безперешкодно помазати чоло елеєм.

о. Орест-Дмитро ВІЛЬЧИНСЬКИЙ

Обережно, секти!

(Продовження, початок у «Меті» № 7/116 за вересень 2015 р.)

ся на розумінні, що якщо ти вірний Богові, то мусиш бути захищений, багатий і здоровий. Секти, які проповідують це «євангеліє», надзвичайно популярні в суспільствах, у яких відчувається брак соціальної справедливості.

Саме такими обставинами зумовлені зростання, і розвиток численних угруповань неоп'ятдесятицького, харизматичного спрямування і в Україні. Водночас інші нові секти, хоча й існують, не настільки «прогресивно» спрямовані та не мають тієї популярності, як ті, що проповідують сьогодні в Україні «євангеліє» успіху.

Прагнення швидко збагатитися, моментально отримати надприбутки в нашому пострадянському суспільстві породило і популярність такого явища як мережевий маркетинг та фінансові піраміди. Часто ці явища тісно переплітаються між собою. Фактично їхня структура тримається на некритичному сприйнятті реальності, вірі в надрозумного гуру, який відкрив секрет економічного успіху, або ж на некритичній вірі в надзвичайні якості товару, що виробляє та чи та фірма, і котрий можна отримати тільки через приєднання до мережі маркетингу, яку пропонує ця фірма.

Ще одна причина існування сект – психологічна схильність людини до отримання якихось таємних знань і сил. Оскільки секти це обіцяють, то завжди будуть люди, які становитимуть цільову категорію сектантської проповіді.

Також варто наголосити, що в сучасну епоху, яку вчені називають епохою постмодерну, люди мають свої специфічні потреби, яких, скажімо, років п'ятнадцять тому ще не існувало або які не були артикульовані.

Якщо коротко підсумувати релігійні потреби людини постмодерну, то їх можна окреслити положеннями документу «Феномен сект», що спільно підготували Папський секретаріат у справах християнської єдності, Папський секретаріат у справах нехристиян, Папський секретаріат у справах невірних та Папська рада у справах культури разом із Державним секретаріатом Ватикану. Згідно з цим документом, такими потребами сучасної людини є: пошук власної належності (прагнення спільності), пошук відповіді на насущні питання сьогодення, пошук цілості (голізм), пошук культурної (цивілізаційної) ідентичності, потреба визнання унікальності, пошук трансцендентного, потреба духовного проводу, потреба візії, потреба участі й заангажованості. Дуже часто секти, спекулюючи на цих потребах людей нашого часу, отримують можливість успішно вербувати нових членів.

Варто зауважити, що секти використовують тотальне незнання християн в Україні, і греко-католиків також, основних прав власної віри. Я ще не зустрічав людини, яка б добре знала власну віру, була християнином-практиком і подалася до секти. Отож, знання про віровчення Католицької Церкви, практикування християнського життя – своєрідне щеплення від потрапляння в сектантські тенета.

17. Про що свідчить існування

великої кількості сект і те, що туди потрапляють нові члени?

Сучасні суспільства переживають не так економічні чи політичні кризи, як світоглядні. З одного боку, закінчення періоду модерну, який обіцяв побудову раю на землі, крах великих теорій, котрі обіцяли інтегрально пояснити світ і суспільство (комунізм, нацизм, соціалізм, лібералізм), дроблення великих структур, фрагменталізація знань і водночас розпад традиційних цінностей, традиційного світогляду, породжують стан відчуженості й непевності, стан світоглядної кризи й розчарування. З іншого боку, стрімке й короткотривале, з погляду історичного процесу, закінчення епохи постмодерну та перехід її в епоху постгуманітаризму, яка піддає деконструкції уже не суспільні структури, не традиційні цінності, не релігійний світогляд, а саму людину, стрімко вибивають її ґрунт з-під ніг. У такій ситуації людина приречена на пошук твердого ґрунту, суспільний тиск тільки посилює інтенсивність цього пошуку. Втрата чітких критеріїв істинності, розвиток інформаційних технологій сприяють поширенню та розвиткові часто навіть найбезглуздіших ідей, мітів та переконань. За таких умов було б дивно, якби не з'являлися і не зникали щодня нові секти. Тобто, сучасне різноманіття сект – цілком закономірне для нашої історично-суспільної ситуації. Тут нема нічого надзвичайного.

Надзвичайний хіба що стан апатії та бездіяльності традиційних, структурованих релігій, які часто глибоко загрузли в модерні, а то й середньовіччі. Це, наприклад, стоєть московського православ'я на наших теренах, що ніяк не може пристосуватися до реалій сучасної епохи.

Стосовно ж нашої Церкви, то можемо зауважити щораз більшу потребу сучасної людини до самореалізації в Церкві, потребу інтегрального релігійного погляду на життя, потребу в невеликій групі людей, а також в активнішому духовному провіді. Усе ще вибудовуючи своє релігійне життя після довгого періоду перебування у підпіллі, у доволі короткий історичний час – понад 20 років, не маючи перед цим ні відповідних кадрів, ні відповідних структур, наша Церква доволі швидко зорієнтувалась у реаліях доби. Думаю, що саме УГКЦ в змозі показати іншим традиційним віросповіданням шлях, яким потрібно йти, щоби вдало реагувати на виклики сьогодення. Якщо спробувати передбачити розвиток традиційних конфесій в Україні та перспективи сектантства, то в системі координат епохи постгуманітарності, яка усе голосніше заявляє про свої права в Україні, варто очікувати зростання сектантської активності і то найперше за межами Галичини, де в католицизмі не настільки сильні позиції, щоб серйозно впливати на суспільний стан. З іншого боку, саме Католицька Церква в Україні має шанси стати острівом релігійної стабільності в епоху, коли люди щораз більше втрачатимуть ґрунт під ногами.

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ – ЦЕ ГРІХ?

ВІДПОВІДЬ: Ставлення Католицької Церкви до так званої нетрадиційної медицини частково викладено в документі Папської ради з культури і Папської ради з міжрелігійного діалогу «Ісус Христос – податель води живої». Він присвячений не медицині, а рухові «Нью Ейдж», проте друга глава зачіпає тему здоров'я очима «Нью Ейдж»: «3 точки зору «Нью Ейдж», – йдеться в тексті документа, – хвороба і страждання відбуваються в результаті дій, які не узгоджуються з природою; якщо, таким чином, людина живе в гармонії з природою, вона може розраховувати на більш здорове життя і навіть матеріальне процвітання».

У документі Святого Престолу перераховуються нетрадиційні методи лікування, пов'язані з «Нью Ейдж», серед яких: акупунктура; біологічний зворотний зв'язок; хіропрактика; кінезіологія; гомеопатія; іридологія; різні види масажу і «бодіворка», такі як оргономія, метод Фельденкрайза, рефлексологія (рефлексотерапія), рольфінг, поляриті (енергетичний масаж), терапевтичні дотики і т.п.; медитація і візуалізація; нутритерапія; психічне цілительство; різні види траволікування; лікування кристалами (кристалотерапія), металами (металотерапія), музикою (музикотерапія), кольоровим світлом (хромотерапія)».

Як ми бачимо, в документі Папської ради вказується на зв'язок цих видів альтернативної медицини з рухом «Нью Ейдж», але при цьому, як зазначається в передмові до нього, не даються готові відповіді. Але для нас, християн, важливо пам'ятати, що багато видів цілительства прийшли не лише з різних культурних традицій, а й з релігійних та езотеричних практик.

У документі на ту ж тему Відділу з пастирської роботи в галузі охорони здоров'я при Італійській єпископській конференції міститься більш повне судження про альтернативну медицину, яка не заперечує їх ймовірної користі, але застерігає перед реальними небезпеками. У тексті даються загальні вказівки для того, щоб розпізнати серед нетрадиційних видів лікування ті, що несуть в собі ризик. Однак не проводиться детальний аналіз кожного з напрямків нетрадиційної медицини: документ обмежується попередженням, що деякі з них можуть схилити до суджень, що не відповідають християнській вірі, і навіть до окультних практик, тобто до порушення першої заповіді.

Саме цей критерій і слід застосовувати, коли ми робимо іспит сумління.

Джерело: Радіо Ватикан

Атеїзм триває до страшного діагнозу: історія одного лікаря

У ХХ столітті в Греції стався вражаючий випадок з одним атеїстом-лікарем, який, перебуваючи на волосині від смерті, знайшов захист у самого Бога.

Лікар за професією і колишній атеїст пан Матзорос з села Аїмні, що на острові Евбея, пройшов в онкологічному центрі «Пантократор» в Афінах обстеження. Діагноз – рак прямої кишки. Колеги сказали йому всю правду. Це рак в одній із важких форм, яка зазвичай призводить до смерті. У цей важкий час він звернув свою душу і серце до Бога, в якого не вірив: «Боже, я не вірив у Тебе, говорив, що все це – казки, думав, що вся опора – в людині і в науці. Ось бачиш, тепер все втрачає свою цінність. Прийми ж моє покаяння, і якщо визнаєш мене гідним, то зціли мою хворобу».

В цю хвилину хтось постукав у двері. Увійшов молодий красивий лікар.

– Ну як, колего? – питає він пана Матзороса.

– Що поробиш, лікарю, – зітхнув Матзорос, – вмираємо...

– Ні, ти не помреш, – почув у відповідь. – Всю твою хворобу я беру на себе.

– Я маю багатий лікарський стаж і прекрасно знаю, що означає моя хвороба. Хто ви, молодий чоловіче?

– Я – той, кого ти просив про допомогу, – відповів молодий доктор і, кивнувши головою на прощання, вийшов.

Здивований Матзорос, вийшовши з палати, почав розшукувати і розпитувати в коридорах лікарні про молодого лікаря. Колеги знизували плечима і говорили, що це було видіння – плід галюцинації. Тоді хворий наполіг на повторному обстеженні, і за його результатами отримав новий висновок: абсолютно здоровий! Чимало людей бачили ці дві медичні картки: одну – з підтвердженням раку, іншу – з визнанням повного здоров'я.

І в нашому ХХІ столітті дуже часто відбуваються справжнісінькі і дивовижні чудеса! Для цього потрібна лише міцна віра прохача. А віра може раптово з'явитися і в атеїста...

316NEWS

ЮНЕСКО визнала найстарішу копію єврейської Біблії скарбом світу

Приблизно у 920 році н. е. в місті Тверія на березі Галілейського моря писарем Шломо Бен Буяа була написана книга Танаха, названа «Кодексом Алеппо». На сьогодні вона вважається найдавнішою зі збережених єврейських версій Священного Писання (Танаха). Тож нещодавно експерти ООН з питань освіти, науки і культури включили тисячолітній рукопис до реєстру документальної спадщини, в якому об'єднані найбільш важливі відкриття в історії людства.

Директор Біблійного музею історії в Теннессі Дон Бассетт каже, що згадана книга Танаха вважається найдавнішою

Біблією, написаною на івриті. Дивно, але її текст чудово зберігся до наших днів. Вважається, що всі поточні версії Старого Завіту були переписані саме з цього давнього рукопису. Виконавчий директор музею дослідного під-

розділу Біблії, доктор філософії Майкл Холмс в інтерв'ю журналістам заявив, що в світі не існує аналогів цього біблійного рукопису. Саме тому він займає почесне місце в реєстрі, враховуючи унікальну історію Біблії та вічну її цінність для християн.

У 1958 році «Кодекс Алеппо» було вивезено контрабандою з Сирії до Ізраїлю, і з цього часу він зберігається в Храмі книги в Єрусалимі. За словами експертів, що працюють з цим давнім рукописом, в ньому бракує близько 190 сторінок, що становить приблизно 40% від усього обсягу Біблії.

Джерело: cnl.news

Накидна сітка

Рибалки користувалися і накидною сіткою (Мр. 1, 16-17). Це була кругла сітка близько п'яти метрів в поперечнику. По її краях були прив'язані грузила, а від її центру йшла мотузка. Помітивши на мілководді біля берега рибу, рибалка кидав у воду і кидав сітку на косяк риби. Грузила притискали сітку до дна, і риба опинялася в пастці.

Невід

Якщо рибу ловили з човна, то рибалки часто використовували невід (Лк. 5, 4). Він представляв собою довгу сітку шириною близько трьох метрів, яку тягли за кормою човна.

Поплавці, прикріплені до верхньої частини, тримали її на плаву, а каміні, прив'язані до нижньої частини, опускали її вниз. Човен плив вперед, і риба потрапляла в невід. Час від часу човен повертав назад, і риби закривався вихід із невода.

Рибальські човни

Рибалки виходили в озеро на невеликих вітрильних човнах, в яких зазвичай перебувало до чотирьох осіб. На таких човнах було одне велике вітрило і довге рульове весло. Закінчивши денний лов, рибалки витягали сітку на просушку і латали діри.

ОТЦІ-ПУСТЕЛЬНИКИ СМІЮТЬСЯ

«Лінивство глибокий сон наводить...» (Припов. 19, 15)

Один торговець з Антіохії прийшов до отця Сисоя.

– Отче, мені здається, що я поступив несправедливо...

– Тобі здається чи ти упевнений? – перервав його старець. – Розкажи все детальніше.

– Я продав два плуги селянинові, в якого був лише один віл. А оскільки грошей у нього не було, то я взяв за оплату вола.

Молодий чернець запитує старця:

– Отче, чи потрібно бути обережним?

– Дуже потрібно, але ще потрібніше, аби наша обережність не перетворювалася на страх, який крадеться навшпиньках.

Отець Іларіон прийшов якось до одного вельможі в Олександрії з серйозними докорами. Стражники, проте, його не пропустили. Тоді отець Іларіон підняв такий крик, що врешті-решт до нього вийшов управитель.

– Наш господар не може тебе прийняти, – каже він. – Він зараз приймає ванну.

– Так у чому ж справа? – вигукує чернець. – Я також умію плавати!

Готуючись до візиту єпископа, отець Макарій подався на ринок в сусіднє село. Коли він скептично розглядав лежачі на прилавку худючі тушки курчат, підійшов до нього торговець і зашептав на вухо:

– Купуй, купуй, отче! Повір мені, ці курчата з Олександрії прибувають сюди щодня.

– Охоче вірю, брате. Тільки даремно ти змушуєш їх долати таку довгу дорогу пішки.

Бачивши, як мало плодів принесло йому навчання в молоді роки в Олександрії, отець Гермес зробив висновок: «Якби я народився удруге, то взявся би вчитися того, як знову стати неосвіченим».

Один чернець прийшов до старця і скаржиться.

– Отче, в цьому монастирі ніхто – воістину ніхто – не звертає на мене уваги!..

– Пробач мене, брате, я думав про інше... Отже, що ти казав?

Якось отець Антоній поділився з молодими ченцями своїм життєвим досвідом: «Люди поділяються на три категорії: задрісників, пихатих та інших... Але інших я майже не зустрічав».

Життя в біблейські часи

Рибальство

За часів Ісуса багато рибалок трудилися на великому озері, яке називалося Галілейським морем. На берегах озера знаходились рибальські поселення. Деякі з рибалок ловили рибу вудками, як і нинішні рибалки.

Свідоцтво про реєстрацію
КВ 4266

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:

головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більдредатор і технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:

площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. +38(032) 233-40-73;

e-mail: meta.ugcc@gmail.com

meta_ugcc@ukr.net

http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вчитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6000 примірників, Замовл. № _____